Moderní trendy vystrojení profesionálního vojáka budoucnosti

Martina Piknerová

Bakalářská práce
2022

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení
Ústav ochrany obyvatelstva

Akademický rok: 2021/2022

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení:	**Martina Piknerová**
Osobní číslo:	**L19339**
Studijní program:	**B2825 Ochrana obyvatelstva**
Studijní obor:	**Ochrana obyvatelstva**
Forma studia:	**Kombinovaná**
Téma práce:	**Moderní trendy vystrojení profesionálního vojáka budoucnosti**

Zásady pro vypracování

1. Zpracujte literární rešerši řešené problematiky.
2. Pojednejte o aktuálním stavu výstroje v České republice a v cizích armádách.
3. Porovnejte současné stavy výstroje ve vybraných armádách.
4. Pojednejte o nových trendech ve vystrojení.
5. Navrhněte implementaci vybraných trendů do výstroje profesionálního vojáka budoucnosti.

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

1. JIRÁSEK, D. *Výzbroj a výstroj výsadkářů a průzkumníků 1947-2001*, Praha, *Mladá fronta*, 2018, ISBN 978-80-204-5079-1.
2. SPARKS, E. *Advances in military textiles and personal equipment*, Oxford, Woodhead Publishing, 2012, ISBN 184-56-969-99.
3. *Výstroj českých vojáků*. Katalog a užitné vlastnosti Brno: Vojenské zařízení 5512. 2014, 3. vydání.

Další odborná literatura dle doporučení vedoucího práce

Vedoucí bakalářské práce: **prof. Ing. Dušan Vičar, CSc.**
Ústav ochrany obyvatelstva

Datum zadání bakalářské práce: **1. prosince 2021**
Termín odevzdání bakalářské práce: **13. května 2022**

L.S.

doc. Ing. Zuzana Tučková, Ph.D.
děkanka

prof. Ing. Dušan Vičar, CSc.
ředitel ústavu

V Uherském Hradišti dne 1. prosince 2021

PROHLÁŠENÍ AUTORA
BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že:

- bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- podle § 60 odst. 1 autorského zákona má Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- pokud je výstupem bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou obsahově totožné.

V Uherském Hradišti, dne: 13. 5. 2022

Jméno a příjmení studenta: Martina Piknerová

.....
podpis studenta

ABSTRAKT

Tato bakalářská práce se zabývá výstrojí vojáka z povolání se zaměřením na moderní trendy ve výstroji. Je rozdělena na dvě části, teoretickou a praktickou. Teoretická část je zpracována na základě literární rešerše řešené problematiky výstroje, posouzení nynějšího stavu a porovnání s vybranými armádami a pojednává o nových trendech. V praktické části práce je zpracováno dotazníkové šetření vojáků v činné službě, které vyhodnocuje spokojenost se soudobou výstrojí Armády České republiky a podává konkrétní návrhy na modernizaci nynějšího stavu. V závěru práce jsou formulována konkrétní opatření k implementaci vybraných trendů do výstroje profesionálního vojáka budoucnosti.

Klíčová slova: Armáda České republiky, moderní trendy, výstroj, voják.

ABSTRACT

This bachelor thesis deals with the equipment of a professional soldier with a focus on modern trends in equipment. It is divided into two parts, theoretical and practical. The theoretical part is based on a literature search on the issues of equipment, assessment of the current state and comparison with selected armies and discusses new trends. The practical part of the work is a questionnaire survey of soldiers in active service, which evaluates satisfaction with the current equipment of the Army of the Czech Republic and makes specific proposals for modernization of the current situation. At the end of the work are formulated specific measures to implement selected trends in the equipment of a professional soldier of the future.

Keywords: Army of the Czech Republic, modern trends, equipment, soldier.

V první řadě bych ráda poděkovala svému vedoucímu práce panu prof. Ing. Dušanovi Vičarovi, CSc. za vedení bakalářské práce a cenné rady při jejím zpracování.

Mé další poděkování patří odborníkům v řešené problematice nadporučici Ing. Janě Švecové, Ph.D. a praporčíkovi Bc. Pavlovi Žigovi za konzultaci a rozhovor. V neposlední řadě patří velké díky mé rodině, která mi umožnila studovat.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD **9**
I TEORETICKÁ ČÁST **11**
1 VYMEZENÍ POJMŮ A OMEZUJÍCÍ PODMÍNKY PRÁCE **12**
2 HISTORIE VOJENSKÉ VÝSTROJE **14**
3 POPIS SOUČASNÉHO STAVU PROBLEMATIKY V AČR **18**
3.1 PROBLEMATIKA VYSTROJOVÁNÍ V PRÁVNÍCH PŘEDPISECH 18
3.2 SYSTÉM VYSTROJOVÁNÍ 20
3.3 VÝSTROJNÍ NORMA 22
3.4 HODNOCENÍ SOUČASNÉHO STAVU AČR 22
4 KOMPARACE SOUČASNÉHO STAVU VYSTROJOVÁNÍ AČR A VYBRANÝCH STÁTŮ **24**
4.1 SPOJENÉ STÁTY AMERICKÉ 24
4.2 SPOLKOVÁ REPUBLIKA NĚMECKO 25
4.3 POLSKÁ REPUBLIKA 25
4.4 MAĎARSKÁ REPUBLIKA 26
4.5 KOMPARACE SYSTÉMŮ VYSTROJENÍ V ČR A VYBRANÝCH STÁTECH 26
5 NOVÉ TRENDY VE VÝSTROJI **28**
5.1 ZAMĚŘENÍ TRENDŮ A SMĚR VÝZKUMU V DANÉ OBLASTI 28
5.2 MATERIÁLY 29
5.3 TECHNOLOGIE 29
5.4 NEJNOVĚJŠÍ PRODUKTY VÝZKUMU 30
6 DÍLČÍ ZÁVĚR TEORETICKÉ ČÁSTI **34**
II PRAKTICKÁ ČÁST **36**
7 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ **37**
7.1 VYHODNOCENÍ DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ 47
8 STRUKTUROVANÝ ROZHOVOR **48**
8.1 VYHODNOCENÍ STRUKTUROVANÉHO ROZHOVORU 51
9 NÁVRHY NA IMPLEMENTACI NOVÝCH TRENDŮ **52**
ZÁVĚR **56**
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY **58**
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK **63**
SEZNAM OBRÁZKŮ **64**
SEZNAM TABULEK **65**
SEZNAM GRAFŮ **66**

SEZNAM PŘÍLOH.....67

ÚVOD

Co si každý představí pod pojmem armáda? Bezpochyby to je hlavní složka ozbrojených sil hájící vnější bezpečnost země. Jde také o synonymum jistoty a opory při zažehnání následků nejen přírodních katastrof. V dnešní době, kdy se vystupňoval latentní konflikt mezi Ruskem a Ukrajinou ve válku, kterou si občan ani přes veškerá napovídající rizika plynoucí minimálně od roku 2014 (řeší i poslední Bezpečnostní strategie ČR z roku 2015) v naší moderní historii nedokázal připustit, ba ani představit, se dostává armáda mnohem více na výsluní než kdy dříve (v poválečné historii). Nyní jsou kvůli neutěšené bezpečnostní situaci kladeny i v očích civilních občanů na Armádu České republiky (dále jen AČR) mnohem větší nároky, než tomu bylo doposud. Jenže tak, aby plnila vyvstalé požadavky nadprůměrným způsobem, jak je běžně zvyklá, a obstála v plnění společných úkolů a závazků s aliančními kolegy ze zahraničních armád, potřebuje jim sekundovat nejen vysokou profesionalitou, vycvičeností, odvahou, ale i svou výstrojí a výzbrojí. Plnění úkolů s nejkvalitnější výstrojí jakou trh může nabídnout, s jakou je uživatel skutečně spokojen, může se na ní za všech okolností spolehnout, patří mezi jeden z velmi důležitých aspektů dokonale fungujícího stroje, jakým AČR dozajista je.

Téma bakalářské práce je vybráno z důvodu toho, že autor je voják z povolání, stejnokroje nosí denně ve službě, má na výstroj a vystrojování vlastní názor, ale zajímá ho názor ostatních příslušníků AČR, což je i námětem dotazníkového šetření v praktické části práce. Cílem bakalářské práce jsou návrhy na zlepšení této problematiky s implementací moderních trendů na základě analýzy současného stavu výstroje a vystrojování AČR, komparace stavu s vybranými státy a novými trendy. Návrhy, které by vedly ke zkvalitnění a modernizaci výstroje i systému vystrojování tak, aby odpovídaly nynějším potřebám a standardům. Díky nim by byla AČR schopná plné interoperability s ostatními příslušníky NATO a EU v rámci závazků, obrany bezpečnosti, humanitární pomoci včetně úkolů ochrany obyvatelstva.

Teoretická část je zpracována na základě literární rešerše, která je stvořena komparací domácích i zahraničních zdrojů ve formě knih tištěných i elektronických, internetových odborných i novinových článků, právních předpisů i předaných zkušeností a rad odborníků z praxe. V teoretické části se nachází vymezení pojmů, historie vojenského vystrojování, popis současného stavu vystrojování v AČR a komparace současného stavu v AČR s vybranými armádami. Závěr teoretické části je věnován analýze nových trendů ve výstroji.

V praktické části je proveden strukturovaný rozhovor s odborníky z dané oblasti modernizace výstroje. Následně je použita metoda dotazníkového šetření. Dotazníkové šetření je provedeno na vojácích v činné službě. Na základě získaných dat je vyhodnocena celková spokojenost se soudobou výstrojí s vyústěním určitých problémů a náhledu na možná řešení.

V poslední části bakalářské práce byly využity metody analýzy, dedukce a indukce. Jsou zpracovány návrhy na implementaci vybraných trendů do oblasti výstroje profesionálního vojáka současnosti i budoucnosti směřující k optimalizaci stavu problematiky vedoucí ke zkvalitnění plnění úkolů stanovených zákonem č. 219/1999 Sb., Zákon o ozbrojených silách, i v rámci integrovaného záchranného systému dle zákona 239/2000 Sb., Zákon o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, jako jedna z nejdůležitějších ostatních složek ve vojenských i nevojenských krizových stavech podle zákona č. 240/2000 Sb. Zákon o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon).

K výchozím podmínkám práce je nutné sdělit, že bylo čerpáno pouze z otevřených zdrojů a neutajovaných informací a nebylo možné využít dokumenty, které jsou sice dostupné, ale určené pouze pro služební potřebu.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 VYMEZENÍ POJMŮ A OMEZUJÍCÍ PODMÍNKY PRÁCE

V úvodní části kapitoly teoretické části je nutné si jasně vymezit pojmy a souvislosti tak, aby výzkum byl zaměřen na cíle stanovené prací. V druhé části jsou stanoveny omezující podmínky, a to především z důvodů šíře problematiky vzhledem k rozsahu bakalářské práce.

Ozbrojené síly České republiky se podle zákona č. 219/1999 Sb., Zákona o ozbrojených silách České republiky rozdělují na Armádu České republiky (dále jen ČR), Vojenskou kancelář prezidenta republiky a Hradní stráž, jejichž hlavním úkolem je příprava obrany státu proti vnějšímu napadení a zároveň i účast v mezinárodních operacích záchranných, humanitárních a mírových (Česko, 1999).

Armáda ČR (dále jen AČR) je zákona výše hlavní část ozbrojených sil ČR. Je tvořena složkami, jako jsou pozemní síly, vzdušné síly, speciální síly, kybernetické síly a teritoriální síly. Řídící jednotkou je Generální štáb AČR a civilní řídící částí je Ministerstvo obrany ČR (Česko, 1999).

Vojenskou výstroj dle ustanovení § 2 odst. 7 zákona č. 219/1999 Sb., Zákona o ozbrojených silách České republiky, tvoří oděv, prádlo, obuv a jiná výbava vojáka v činné službě nutná k výkonu služby, k zabezpečení výcviku a plnění jeho úkolů (Česko, 1999).

Vojenský stejnokroj je utvořen výstrojními součástkami, které určují jednotné vystrojení. Tyto součástky mají jasně daný střih, barvu, přesně umístěné znaky a označení. Vojenský stejnokroj má kromě estetické a ochranné funkce vojenského oděvu také funkci specificky vojenskou, jelikož odráží navenek organizační kulturu ozbrojených sil a rozlišuje jednotlivé druhy vojska. Pravidla pro nošení vojenského stejnokroje a kombinování jednotlivých výstrojních součástek jsou stanovena v Normativním výnosu Ministerstva obrany (dále jen NVMO) č. 12/2012 Stejnokrojový výnos (MO ČR, 2012).

Výstrojní náležitosti a jejich zabezpečení upravuje vyhláška č. 266/1999 Sb., Vyhláška Ministerstva obrany o způsobu zabezpečování bezplatného stravování, výstrojních a přepravních náležitostí a o zabezpečování ubytování vojáků z povolání společně s novelizační vyhláškou č. 431/2021 Sb. dle ustanovení § 13 odst. 1 této vyhlášky se výstrojní náležitosti zabezpečují výdejem vojenské výstroje a bezplatnými službami nebo náhradami v penězích (Česko, 2017).

Vystrojení neboli zabezpečení výstrojních náležitostí upravuje vyhláška č. 266/1999 Sb., které bylo zmíněno již výše je jinak řečeno i činnost přeúčtování vojenského oděvu, vojenského stejnokroje a výstroje z účetního celku na vojáka. Za tímto účelem a pro organizaci vystrojování je v ozbrojených silách zaveden **výstrojní systém,** tomu je ale věnována celá jedna podkapitola 3. 2 (Česko, 1999).

Logistika představuje souhrn aktivit, zajišťující dostatečné náklady tak, aby požadované služby byly včas na požadovaném v místě v dané kvalitě i množství. Jedná se o systém, který je tvořen silou a prostředky (jednotky a zařízení) logistiky. (Zlatník, 2014).

Vojenská logistika má za úkol plnění potřeb AČR v každodenním režimu na útvarech, cvičení v tuzemsku i v zahraničí. Logistické služby jsou nástrojem plnění cílů logistiky a mezi tyto služby patří i služba výstrojní (Hajna, 2009).

Logistické zabezpečení je podle Baleky (2009) tvořeno souhrnem velitelských, organizačních, materiálních, technických, dopravních, zdravotnických, veterinárních, environmentálních a servisních opatření, se zacílením rychle zabezpečit všechny požadavky AČR, jen tak může být řádně dosaženo splnění svěřených úkolů.

Omezující podmínky práce

Z důvodu rozsahu problematiky, různých typů zvláštností výstroje a vystrojování všech složek Ozbrojených sil ČR se práce zabývá danou oblastí pouze u AČR a prioritně u pozemních sil AČR.

2 HISTORIE VOJENSKÉ VÝSTROJE

Cílem kapitoly je jasně a srozumitelně popsat historii vojenské výstroje a výzbroje, která ve smyslu této části předurčuje danou výstroj a je tedy důležité do popisu zahrnout i ji, její změny a inovace v průběhu staletí vlivem měnící se společnosti, politiky, způsobů boje a taktéž finančních možností.

Uniforma vojáka patří k oděvní kultuře společnosti od pradávna. Důvodů, proč vlastně vznikla, je hned několik. V první řadě je to ochranná funkce, tedy mechanická ochrana před zraněním v boji. Dále plní uniforma funkci rozlišovací, s hlavním cílem odlišit se od protivníka. V rámci vlastní armády lze díky uniformě rozlišit i druhy vojsk, příslušnost vojáka k dané jednotce, dříve prostřednictvím erbů, rozlišovacích barev, znaků a určitých symbolů, nyní například podle barvy uniformy a rozlišovacích znaků. Jako poslední, neméně důležitou plní uniformy funkci společensko-estetickou, kdy nejen v minulosti, ale i v současnosti představují uniformy státní hrdost, symboliku a jsou součástí významných ceremonií.

Pravěk

V dobách pravěké civilizace se nedá o nějaké výstroji či sofistikovaných zbraních příliš zmiňovat. Házení kameny, prak, oheň, první oštěpy a luky s šípy, meče a dýky byly zbraně té doby. Postupem let se měnily spíše jen použité materiály (doba bronzová, železná). Co se ústroje týká, šlo pouze o halení těla do kůží a kožichů zvířat převážně kvůli tepelnému komfortu. Později kůže vystřídaly tkaniny.

Starověk

Jako první významní válečníci zhruba od doby 1000 let př. n. l. byli Keltové. Ti už jako divoké barbarské klany bojovali s dvouručními meči (buduoc, eudeyrn), krátkými meči (ogilvy), sekerami, dýkami. Na ochranu nosívali kožené chrániče, např. ramen a nátepníky, štíty ze dřeva, později i z různých kovů. Helmy se postupem let také měnily, byly převážně kožené, poté kovové s přízdobou různých zvířecích rohů. Bojová taktika Keltů spočívala v zastrašování nepřátel ve formě mlácení zbraněmi do štítů za současného řevu (Slovart, 1995).

Ve starověku/antice jsou bezpochyby nejpůsobivější vojáci, vojáci římských legií. Jejich oděvy byly různorodé, protože si je sháněli vojáci sami. Byly tvořeny převážně tunikami, plášti z různých tkanin tzv. sagumy. Krytí hlavy měli z kůže či bronzu. Nohy měli obuté ve známých okovaných sandálech tzv. caligae. Ti movitější si rádi připlatili

za kroužkovou košili, která je dokázala ochránit hlavně před sečnou ranou. Jako další součástka obrany patří k Římanům štít řečený scutum. Scutum byl velký oválný nebo i čtyřhranný štít, znám byl ještě menší, který byl spíše kruhového tvaru s názvem parma. Jako zbraně byly v této době používány meče, např. krátký meč zvaný gladius, oštěpy (pily), dýky (pugia) (Slovart, 1995).

V této době bylo již i dle výstroje znatelné, že pěšáci měli ve výstroji více těžších ochranných prvků hlavně kvůli bojovým formacím využívající množstevní sílu než například jízda, tedy bojovníci na koních, kteří potřebovali být spíše rychlí a hbití, patřili mezi ně i např. lučištníci. Za zmínku též stojí, že římské legie stavěly svou armádu na malých jednotkách, které měly jednotnou ústroj. Díky tomu bylo možné i v průběhu bitev poškozenou součást výstroje vyměnit. Rodily se zde i základy skutečné válečné strategie (Kovařík, 2015; Slovart, 1995).

Středověk

Válečník doby středověké je bezesporu zastoupen v rytíři. Rytíři byli ve většině případů také šlechtici. Později každý rytíř byl i šlechtic. Museli splňovat jisté cnosti, které jim titul rytíř zaručily. Patřila mezi ně odvaha, věrnost a šlechetnost. Nutnost přípravy na titul rytíře již od dětství pramenila ze spousty dovedností od ovládání těžké zbroje při jízdě na koni, tak i studia vojenských dovedností a etikety. Nejdříve jako pážata a poté jako panoši posluhovali a učili se od svého pána, rytíře. Rytíři měli ve své výbavě nejprve pouze kroužkovou košili (šorc), později výstroj zesilovala pomocí železných plátů a stala se těžkou zbrojí (brnění a přilbu) často celého těla včetně přilbice a štítu. Meč či kopí byly hlavní zbraně a to nejdůležitější byl jejich kůň, který často nesl váhu hodně přes 100 kg a sám byl chráněn železnými pláty. Těžká jízda v této době byla elitou a vyhrávala bitvy i celé války (Le Goff, 1999; Slovart, 1995).

Jako další zástupce dobového vojáka byl ve středověku Husita. Husité ve své výzbroji měly kromě klasických mečů, dýk, luků a šípů i náčiní, které jim bylo důvěrně známé, bylo inspirováno zemědělskými nástroji. Patří mezi ně palcáty, okovaný cep, řemdih, halapartna na boj s jízdou, dlouhý štít (pavéza) používaný i jako hradba a ochrana pro střelce. Dále střelné zbraně jako prak, kuše a zde už i palné zbraně jako pistole (píšťaly), děla, houfnice. Využívali hojně vlastní vynález – vozovou hradbu. Husitské vojsko už bylo velmi moderní. Mělo dělostřelectvo, pěchotu, jízdu, ale i bojové vozy a vozy se zásobami jídla a pití. Dokonce zde kvůli jednodušší organizaci měli i hodnosti (desátník, setník, hejtman apod.). Z výstroje oblékali nejdříve tzv., co dům dal a poté co ukořistili po nepříteli.

Postupem času a zkušeností si husitští bojovníci vyráběli ochranou výstroj. Ovšem nenosili brnění na celém těle, kvůli zachování pohyblivosti používali kyrysy (zadní a přední pláty), rukavice, ochranu krku, drátkované košile a přilby různých druhů převážně z litých kovů (Durdík, 2015; Slovart, 1995).

Novověk

Třicetiletá válka přinesla nové druhy bojových taktik i druhy jezdectva nazývané kyrysníci dle specifických kyrysů a arkebuzíři. U prvně jmenovaných se jednalo se o těžkooděnce nejvíce uplatňované v taktice zvané karakola, která spočívala v nájezdu několika řad jezdců s palnou zbraní, kdy 1. řada vystřelila, jela z dostřelu a ihned po ní střílela řada další. Ovšem nejčastěji užívaná byla taktika bojové formace tercie nebo i španělské tercie skládající se z 3000 vojáků, uprostřed byli pikenýři (s kopím) a kolem nich mušketýři (vojáci s palnou zbraní, mušketou, doplněnou o kord a dýku). Vzhledem ke stále se zdokonalujícím účinkům palných zbraní, se více ustupovalo od celokovového brnění, které bojovníka spíše jen zpomalilo a před střelou již chránilo nedostatečně, proto nosili pěší vojáci převážně lehké ochranné prvky, lehčí prsní a zádové pláty, případně přilby. Ovšem nad přilbami již převládaly mohutné klobouky, delší kabátce, kožené pásy kolem pasu (bandalíry) (Slovart, 1995).

V 17. století se objevil vlastní pojem vojenský stejnokroj. Vojenský stejnokroj je stanovený předpisem jako jednotný oděv pro všechny příslušníky ozbrojených sil viz kapitola 1. Jako první se o jednotný oděv celé armády při přehlídkách začal zajímat a hlavně jej finančně dotovat král Ludvík XIV. ve Francii. V této době se uniformy začínají vyrábět hromadně v dílnách vojenských útvarů pod režií státu. Navíc po výrobě byly oděvy ukládány do skladů již podle určených pravidel, později předpisů a dala tedy vzniknout první logistické službě (Chaviré, 2009; Kutílková, 2008; Slovart, 1995).

Moderní soudobá společnost

V první světové válce se začaly objevovat uniformy v tlumených barvách, nejčastěji v odstínech modré a později i novodobých khaki maskovacích barvách. Jednalo se o kalhoty, kabát, plášť a polní čepice. Materiál byl převážně len s doplňky z kůže. Jako ochrana hlavy se zde vyskytovala kromě polní čepice i plechová přilba a zde se objevila prvně i ochranná plynová maska proti zbraním hromadného ničení. V tomto období se vyskytují ve větším množství i různé druhů součástek výstroje (sumky, mošny, brašny na munici). Z výzbroje již převládala soudobá technika, tedy střelné zbraně (s bajonety), lodě, letadla, taky a děla. Vzhledem k tomu, že válka probíhala čtyři roky, střídala se roční

období, musely uniformy a výstroj reagovat na různé klimatické podmínky. Vystrojení stejných jednotek musela logistika zabezpečovat po celý rok. Pro zimní období byli vojáci vybaveni nákrčníkem, který byl 110 cm dlouhý a čepicí, která se dala stáhnout přes uši (Slovart, 1995; Špitálník, 2014; Jirásek, 2018).

Druhá světová válka se co se výstroje týká, byla pokračováním 1. světové války. Vzhledem k tomu, že se jednalo opět o válku, do které byla zapojena většina států, docházelo k rozmachu druhů, střihů, materiálů uniforem a tím i logistického zabezpečení v širším měřítku. Ikonické pro toto období se staly nechvalně známé nacistické německé uniformy se svými charakteristickými nyní zakázanými symboly. Výstroj USA prošla v tomto období nevídaným rozvojem. Pěšák zmíněné armády měl ve výbavě pušku M1 Garand, osobní lékárničku, polní lopatku, pláštěnku/ponču, brašnu M6 na ochrannou masku, polní batoh M-1928 (Haversack) s kapsou na jídelní potřeby včetně ešusu, polní lahve a příboru. Vzhledem k dlouhé době trvání války (pro některé státy i 6 let) byly běžné kombinace starších součástek s novými. Druhá světová válka přinesla doposud tu nejhorší možnou zbraň a to atomovou. Jako další zbraně osobního rázu byly (a jsou) pistole a lehké kulomety. Funkce výstroje byla i vzhledem k novým zbraním, zbraním hromadného ničení více ochranná (Slovart, 1995; Jirásek, 2018; Malý, 2021).

Dílčí závěr této kapitoly konstatuje, že tak jak se vyvíjí společnost, vyvíjí se i armády, zbraně a tím i výstroj vojáků, kteří vedli bojovou činnost s tím, že naplňovaly základní funkce uniforem z úvodu kapitoly.

3 POPIS SOUČASNÉHO STAVU PROBLEMATIKY V AČR

Cílem této kapitoly je popsat platné právní předpisy vztahující se k problematice vystrojování a výstroje, výstrojní systém, na jejichž základě získává voják z povolání svůj vojenský oděv, některé součástky výstroje a stanovený způsob jejich nošení, důležité je zmínit i další předpisy udávající vystrojení v krizových stavech a také úpravu vnějšího vzhledu vojáka a jako poslední část této kapitoly je zhodnocení současného stavu AČR.

3.1 Problematika vystrojování v právních předpisech

Vystrojování příslušníků ozbrojených sil je řešena v zákonech, resortních předpisech a normách. Všechny níže uvedené předpisy tvoří kompletní balíček v popisu souvisejících právních předpisů:

Zákon č. 221/1999 Sb. **o vojácích z povolání** upravuje v § 91 nárok vojáka na výstrojní náležitosti (Česko, 1999).

Zákon č. 45/2016 Sb. **o službě vojáků v záloze**, dle § 19 má voják v aktivní záloze, který je ve službě, nárok na bezplatnou výpůjčku vojenské výstroje (Česko, 2016).

Zákon č. 219/1999 Sb. **o ozbrojených silách České republiky**, dle § 2 odst. 7 tvoří vojenskou výstroj oděv, prádlo, obuv a jiná výbava vojáka v činné službě (dále také „výstroj“) nutná k výkonu služby, k zabezpečení výcviku a plnění jeho úkolů. Vojenský stejnokroj tvoří stanovené výstrojní součástky určené pro jednotné vystrojení, které jsou charakterizovány barvou, střihem, odznaky, rukávovými znaky a hodnostním označením (Česko, 1999).

Vyhláška č. 266/1999 Sb. o způsobu zabezpečování bezplatného stravování, výstrojních a přepravních náležitostí a o zabezpečování ubytování vojáků z povolání. Podle § 13 zmíněné vyhlášky jsou výstrojní náležitosti rovné výdeji vojenské výstroje a bezplatnými službami nebo náhradami v penězích. Náhrada v penězích se vyplácí za a) pořízení a doplnění vojenské výstroje, která se nenakupuje na náklady státu, b) pořízení a údržbu občanského oděvu vojákovi, kterému bylo nařízeno jeho nošení ke služebním účelům. Výdej je vojákům v činné službě částečně do vlastnictví, vojákům v aktivní záloze je výstroj poskytnuta na smlouvu o zápůjčce. Výstroj je vydávána v podobě základní výbavy. Základní výbavou je oděv, prádlo, obuv a další součástky potřebné k výkonu služby, výcviku a plnění svěřených úkolů. Obměna výstroje je možná dle § 20 uvedené vyhlášky pouze u výstroje v osobním vlastnictví (Česko, 1999).

NVMO č. 58/2017 Věstníku MO (dále jen „výstrojní předpis“) řeší zabezpečení jednotného postupu při vystrojování vojáků, vojáků v aktivní záloze, žáků vojenské střední školy a k poskytování výstroje občanským zaměstnancům stanovilo MO rozsah základní výstroje v normě 1-1 v příloze 1 tohoto NVMO (MO ČR, 2017).

NVMO č. 12/2012 Stejnokrojový výnos stanovuje pravidla pro nošení vojenského stejnokroje, vybraných výstrojních součástek a doplňků. Přílohy dokumentu vyobrazují vojenské stejnokroje. Řeší možné kombinace součástek, stanovuje způsob nošení pokrývek hlavy a přesné umístění hodnostních označení, znaků a vyznamenání (MO ČR, 2012).

NVMO č. 35/2020 Zavádění vojenského materiálu do užívání v resortu MO stanovuje jednotný postup zavádění vojenského materiálu. Což je materiál, který musí splňovat kritéria zadaná MO v tzv. takticko-technických požadavcích (viz příloha dokumentu). Splnění požadavků je testováno v několika druzích zkoušek. Materiál může být produktem vývoje nebo může pocházet z programů zahraniční pomoci (FMF – Foreign Military Financing nebo FMS – Foreign Military Sales) a také již zavedený v armádách NATO. Odpovědný funkcionář je Náčelník Generálního štábu AČR (dále jen NGŠ), (MO ČR, 2020).

Zákon č. 241/2000 Sb., **o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů,** speciálně § 13 zákona, **vyhláška č. 498/2000 Sb. Vyhláška Správy státních hmotných rezerv o plánování a provádění hospodářských opatření pro krizové stavy a** Plán hospodářských opatření Ministerstva obrany pro zajištění bezpečnosti ČR. Společně řeší povolání vojáků v aktivní záloze a navýšení vojáků o občany povolané do mimořádné vojenské služby v případě vyhlášení krizových stavů jakož i jejich vystrojení. Zabezpečení výstrojí v krizových stavech řeší ve své působnosti Odboru zabezpečení krizových stavů Sekce logistiky MO. Taková výstroj bude zabezpečena jako mobilizační dodávka dle ustanovení Správy státních hmotných rezerv (Česko, 2000).

Nařízení Náčelníka Generálního štábu AČR k úpravě vnějšího vzhledu vojáků ze dne 1. 11. 2016. Nařízení stanovuje základní požadavky, které jsou kladeny na vnější vzhled vojáka v činné službě, vojáka v záloze a ve výslužbě. Řeší povolení nošení vojenského stejnokroje. Dále se jednotlivé kapitoly věnují normám a stanovám způsobu nošení střihu a barev vlasů, vousů, typům brýlí, šperkům, piercingu, tetování, používání dekorativní kosmetiky, identifikačních průkazů a známek (MO ČR, 2016).

3.2 Systém vystrojování

Stávající systém zabezpečení výstroje je plně organizačně, personálně a materiálně zajišťován a řešen rezortem MO. Tak, aby bylo plně možné pochopit celý tento systém, je nutné popsat alespoň zkráceně strukturu MO se zacílením na **agenturu logistiky AČR** (dále jen ALog), která za MO problematiku, jakou se zabývá bakalářská práce, řeší až k níže zmíněným výkonným koncovým prvkům, čímž v tomto systému **výstrojní střediska naturálního odívání** (dále jen VSNO) dozajista jsou.

ALog v první řadě spadá pod kompetenci zástupce náčelníka Generálního štábu – náčelníka štábu, dále jen (ZNGŠ-NŠ) a dále pod **Sekci logistiky MO.** Funguje jako logistická podpora AČR na našem i cizím území. Síly aliance zabezpečuje v případě působení v ČR. Kompletně řeší přesuny ozbrojených sil, a proto je v NATO jako národní centrum koordinace přepravy (MO ČR, 2021).

ALog se dělí na odbory. Pro účel vymezení vystrojování je potřebné uvést pouze Odbor týlového zabezpečení (dále jen OTýlZ), tento odbor kromě výstrojní služby zabezpečuje i proviantní a služby zahrnující pohonné hmoty a maziva.

OTýlZ se dále dělí na centra. Pro potřeby vysvětlení pojmu systému vystrojování je stěžejní Centrum zabezpečení materiálem týlových služeb – Brno a dále Úsek naturálního odívání. Tento úsek představuje odborný orgán náčelníka Centra zabezpečení materiálem týlových služeb, jehož úlohou je realizace vystrojování všech vojáků z povolání a příslušníků Aktivních záloh materiálem podle výstrojních norem stanovených v NVMO č. 58/2017 Sb. (MO ČR, 2021).

Výdej výstroje všem vojákům je zprostředkován v VSNO v Praze, Táboře, Brně, Vyškově a Olomouci. VSNO jsou obsluhované sklady výstroje, kde se voják vystrojí prvotně (jako např. rekrut v kurzu základní příprav ve Vyškově) tedy obdrží svoji první výstroj včetně součástek, ale i opakovaně v případě, že je třeba obměna výstroje, kterou má ve svém vlastnictví. Vojenská výstroj se obměňuje v závislosti na směrných dobách používání jednotlivých výstrojních součástek, tzv. životního cyklu výstrojní součástky. Směrná doba se udává v měsících, a u jednotlivé výstroje je uvedená v NVMO č. 58/2017, výstrojním předpisu.

Výstrojní součástky jsou vydávány dle velikostí, a to včetně nároku dle směrné doby užívání bývá občas problém v rychlé obměně v případě potřeby. Nezřídka se stává, že je voják vyslán na služební cestu do některého z pěti VSNO v ČR (obvykle nejbližší,

spádové), aby nafasoval potřebnou výstroj z důvodu opotřebení, ztráty, apod. a vrací se s nepořízenou, jelikož VSNO nebylo schopno uspokojit konkrétní potřebu vojáka. A jak je možné, že se to může stát? Důvodů existuje více. Kapacita skladů není neomezená a potřebná velikost jednoduše není skladem, pak je tu varianta, že lze obdržet menší či větší velikost vybrané součástky, což už je ovšem na úkor uživatelského komfortu. Další možností proč voják neobdrží potřebnou výstroj, je ta, že na ni jednoduše nemá nárok právě na základě **směrné doby užívání**.

Modelově lze uvést baret dle barvy vojska. Ve výstrojním předpisu má baret směrnou dobu užívání 24 měsíců. To znamená, že nově obdržený baret v VSNO nosíte téměř denně 24 měsíců, než můžete obdržet baret další. Bohužel se může stát, že baret je ztracen či znehodnocen při výcviku a nastává problém, kdy voják nemá nárok na baret nový. V ojedinělých případech je možnost, kdy voják cestou svého velitele vyřeší speciální povolení na mimořádný výdej mimo směrnou dobu užívání formou odůvodnění a popisem poškození či ztráty s doložením fotodokumentace a případně výpisy z rozkazu daného zaměstnání, kde k újmě došlo apod. Na základě uvedené dokumentace může být vydán v VSNO baret nový. Vzhledem ke zdlouhavé a nejisté cestě ke kýženému výsledku se většina vojáků uchyluje k jinému řešení, a to je ve většině případů nákupu potřebné a chybějící výstroje v civilním sektoru.

Před novelizací k 1. 1. 2022 Vyhlášky č. 266/1999 Sb., fungovalo u vystrojování elektronické konto měsíčních náležitostí každého vojáka, což byl opět další regulační prvek, který mohl bránit výdeji potřebné součástky. Zrušení konta je tedy dozajista krok správným směrem.

Další velmi vítaná pozitivní změna v oblasti vystrojování v AČR je spuštění provozu **Objednávkového systému výstroje AČR** (dále jen OSV). Zatím, pouze zkušební provoz, byl zahájen dne 1. 5. 2021 a jedná se o pilotní projekt vojenského e-shopu, který bude sloužit k aktuálním informacím o současných součástkách výstroje, které si voják může zakoupit – objednat cestou OSV. Aplikace je propojena s Informačním systémem logistiky (ISL), prostřednictvím kterého je zabezpečován výdej součástek ve VSNO. Propojení umožňuje zjistit nárok na jednotlivé součástky, a díky tomu lze po registraci objednat pouze ty součástky, na které má voják právo. Aplikace bude přístupná všem vojákům přes štábní informační systém AČR (ŠIS). Díky začlenění OSV do systému vystrojování odpadne vojákům cestování do VSNO s možností neúspěchu v podobě nedoskladněného zboží (MO ČR, 2021).

3.3 Výstrojní norma

Výstrojní norma je dokument, který uvádí druh, množství a rozsah výstrojních náležitostí stanovených na osobu na konkrétní dobu. Obsahem výstrojní normy je název výstrojní součástky, měřicí jednotka, množství, směrná doba používání a popřípadě i další bližší vysvětlení. Výstrojní součástky, které nejsou uvedeny ve výstrojní normě, se pořizují na základě rozhodnutí majetkového hospodáře a používají se v souladu s NVMO č. 12/2012 Věstníku o pravidlech pro nošení vojenského stejnokroje, vybraných součástek vojenské výstroje a drobných stejnokrojových doplňků (stejnokrojový výnos). Způsob výdeje, obměny a údržby vojenské výstroje stanovuje ve své působnosti ředitel Agentury logistiky podle výstrojních norem, které jsou obsahem příloh 1 až 5 v NVMO č. 58/2017, výstrojním předpisu (MO ČR, 2017).

Základní výstrojní normy se týkají vystrojení vojáků (v činné službě, aktivní zálohy a dobrovolné vojenské cvičení) a taktéž žáků. Výstroj se vydává do osobního vlastnictví nebo formou zápůjčky či je spotřební. **Základní výstrojní norma** 1-1 (příloha P I této práce) neboli výstroj pro vojáky z povolání při povolání do služebního poměru se týká čistě jen mužů, základní výstrojní norma 1-2 se týká vojákyň a je zde v bodě B taktéž tabulka určující součástky, které si vojákyně kupuje z peněžitého příspěvku od AČR, jsou to položky, kterými AČR nedisponuje (punčochové kalhoty v tělové barvě, černé polobotky a černé lodičky).

Výstrojní normy nejsou jen základní, ale i zvýšené a speciální a ty jsou určeny pro vojáky zařazené do činnosti v zahraničí, letce a letecký personál, vojenskou policii, vybrané specialisty, opravárenské techniky, psovody, reprezentační části AČR, hradní a čestnou stráž, apod. Zde se součástky dělí dále také dle specializace, dle klimatu, kde služba probíhá, prostředky balistické a protichemické ochrany.

3.4 Hodnocení současného stavu AČR

V Koncepci výstavby Armády České republiky 2030 (dále jen KVAČR) je pro zhodnocení současného stavu AČR použita metoda částečné SWOT analýzy kde jsou určeny slabé a silné stránky, hrozby a příležitosti. Je zde patrné, že modernizace a inovace, jako jsou projekty k obnově zastaralé techniky a materiálu, rozvoj simulačních a trenažérových technologií, interoperabilita, transformační projekty, obsazenost personálem, operační a pohyblivé zásoby materiálu a munice, zabezpečení plnění operačních úkolů, jsou neadekvátní soudobým potřebám a požadavkům AČR. Všechny zmíněné atributy jsou

vedeny ve slabých stránkách naší armády. Jeden z hlavních viníků je zde uveden taktéž, a to nedostatečné zdroje vynaložené na uspokojení požadavků. Hlavně tedy nedostatek finančních prostředků se odráží napříč celou AČR včetně **výstroje i výzbroje**. (MO ČR-KVAČR, 2019)

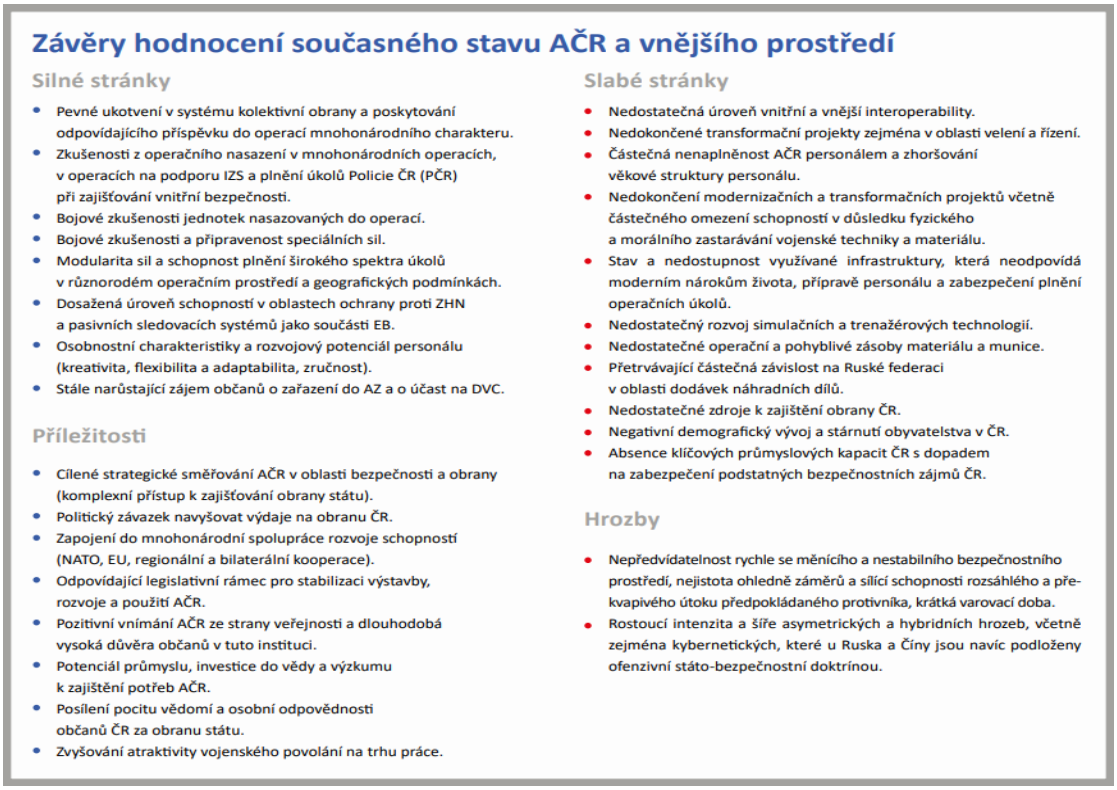

Závěry hodnocení současného stavu AČR a vnějšího prostředí

Silné stránky

- Pevné ukotvení v systému kolektivní obrany a poskytování odpovídajícího příspěvku do operací mnohonárodního charakteru.
- Zkušenosti z operačního nasazení v mnohonárodních operacích, v operacích na podporu IZS a plnění úkolů Policie ČR (PČR) při zajišťování vnitřní bezpečnosti.
- Bojové zkušenosti jednotek nasazovaných do operací.
- Bojové zkušenosti a připravenost speciálních sil.
- Modularita sil a schopnost plnění širokého spektra úkolů v různorodém operačním prostředí a geografických podmínkách.
- Dosažená úroveň schopností v oblastech ochrany proti ZHN a pasivních sledovacích systémů jako součásti EB.
- Osobnostní charakteristiky a rozvojový potenciál personálu (kreativita, flexibilita a adaptabilita, zručnost).
- Stále narůstající zájem občanů o zařazení do AZ a o účast na DVC.

Příležitosti

- Cílené strategické směřování AČR v oblasti bezpečnosti a obrany (komplexní přístup k zajišťování obrany státu).
- Politický závazek navyšovat výdaje na obranu ČR.
- Zapojení do mnohonárodní spolupráce rozvoje schopností (NATO, EU, regionální a bilaterální kooperace).
- Odpovídající legislativní rámec pro stabilizaci výstavby, rozvoje a použití AČR.
- Pozitivní vnímání AČR ze strany veřejnosti a dlouhodobá vysoká důvěra občanů v tuto instituci.
- Potenciál průmyslu, investice do vědy a výzkumu k zajištění potřeb AČR.
- Posílení pocitu vědomí a osobní odpovědnosti občanů ČR za obranu státu.
- Zvyšování atraktivity vojenského povolání na trhu práce.

Slabé stránky

- Nedostatečná úroveň vnitřní a vnější interoperability.
- Nedokončené transformační projekty zejména v oblasti velení a řízení.
- Částečná nenaplněnost AČR personálem a zhoršování věkové struktury personálu.
- Nedokončení modernizačních a transformačních projektů včetně částečného omezení schopností v důsledku fyzického a morálního zastarávání vojenské techniky a materiálu.
- Stav a nedostupnost využívané infrastruktury, která neodpovídá moderním nárokům života, přípravě personálu a zabezpečení plnění operačních úkolů.
- Nedostatečný rozvoj simulačních a trenažérových technologií.
- Nedostatečné operační a pohyblivé zásoby materiálu a munice.
- Přetrvávající částečná závislost na Ruské federaci v oblasti dodávek náhradních dílů.
- Nedostatečné zdroje k zajištění obrany ČR.
- Negativní demografický vývoj a stárnutí obyvatelstva v ČR.
- Absence klíčových průmyslových kapacit ČR s dopadem na zabezpečení podstatných bezpečnostních zájmů ČR.

Hrozby

- Nepředvídatelnost rychle se měnícího a nestabilního bezpečnostního prostředí, nejistota ohledně záměrů a sílící schopnosti rozsáhlého a překvapivého útoku předpokládaného protivníka, krátká varovací doba.
- Rostoucí intenzita a šíře asymetrických a hybridních hrozeb, včetně zejména kybernetických, které u Ruska a Číny jsou navíc podloženy ofenzivní státo-bezpečnostní doktrínou.

Obrázek 1 – Závěry hodnocení současného stavu AČR (MO ČR-KVAČR 2030, 2019)

Závěrem této kapitoly lze shrnout, že pro vystrojování v rámci AČR jsou k dispozici právní předpisy, které jsou aktualizované na dnešní podmínky. Systém vystrojování je v rámci rezortu obrany řešen cestou nastavených struktur od strategické po taktickou úroveň.

Pro způsob vystrojování jsou nastaveny výstrojní normy, které se pravidelně aktualizují. Hodnocení současného stavu AČR v Koncepci výstavby Armády České republiky 2030 poukazuje na nedostatky v zásobách materiálu, nedokončené modernizační projekty, zastaralý materiál a techniku a chybějící zdroje k zajištění obrany ČR. Všechny z uvedených aspektů mají přímý vliv na funkci systémů logistického zabezpečení AČR (MO ČR-KVAČR 2030, 2019).

4 KOMPARACE SOUČASNÉHO STAVU VYSTROJOVÁNÍ AČR A VYBRANÝCH STÁTŮ

Cílem této kapitoly je komparovat aktuální stav vystrojování ve vybraných státech. Porovnání se týká několika atributů, jako je velikost ozbrojených sil, zdroje vynakládané na obranu státu, subjekty ozbrojených sil pro vystrojování, systémy a způsoby vystrojování. Tyto pojmy spolu tvoří vzájemně se doplňující odpověď na otázku jaký je současný stav určených států. Aby bylo možné navrhnout opatření vedoucí ke zlepšení stavu, je třeba využít zhodnocení současného stavu AČR včetně jeho nedostatků z předešlé kapitoly.

Na základě popisu současného stavu v AČR lze komparací s vybranými státy najít další možná řešení ke zlepšení. Komparaci lze provést po popisu systémů vystrojení jednotlivých států.

4.1 Spojené státy americké

Spojené státy americké (dále jen USA) je jedna z nejsilnějších armád světa a rozhodně nejsilnější a největší armáda NATO má také největší rozpočet na obranu, proto jsou i veškeré modernizační a inovační projekty dotovány velkými finančními prostředky a výzkum a vývoj armád USA jde oproti AČR strmě vzhůru a bude vždy o hodně vpředu. Výzbroj i výstroj je kvalitou i kvantitou na vysoké úrovni i z toho důvodu, že v tak veliké zemi jakou USA je, je i spousta firem zabývající se vývojem v tomto odvětví a konkurence schopnost je nutí předhánět se ve stále dokonalejších položkách a širším sortimentu. Systém vystrojování je také odlišný od toho v Ozbrojených silách ČR. V Ozbrojených silách USA je výstroj rozdělena na dvě kategorie (dále jen ktg). V první ktg se nalézají součástky výstroje, jako jsou helmy, vesty apod. V té druhé ktg jsou polní uniformy. Výstroj z 1. ktg obdrží vojáci v Central Issue Facility (dále jen CIF) a uniformu obdrží až u svého domovského útvaru. Obměna se řeší dle životního cyklu ve stejných centrech. V případě ztráty či poškození je nutné cestou formulářů s podpisem nadřízeného řešit náhradu v CIF. Stejně jako u nás je však oficiální linka časově náročná, a proto i zde je často nahrazena zakoupením výstroje v civilním sektoru, anebo v obchodních vojenských centrech zvaných PX (post exchange). V PX jsou součástky běžně k dostání, ovšem za poměrně vyšší ceny než v civilním sektoru. Zvláštností je vystrojení služebním a slavnostním stejnokrojem. Ty jsou k obdržení v CIF, ale pouze do hodnosti praporčík.

Důstojníci dostávají každý měsíc finanční příplatek k zajištění daného stejnokroje od externích firem (Špinar, 2019).

4.2 Spolková republika Německo

Německá spolková republika má více než čtyřikrát větší rozlohu země, šestkrát více vojáků než ČR a také námořnictvo. Ekonomicky je na světové výši a i její systém vystrojování, je dle mého názoru, jeden z nejlepších. Vystrojování se v Německu v několika aspektech odlišuje od systému v AČR. V ČR je celkem pět VSNO, v Německu mají na každé posádce jedno. Výstrojní systém je zde postaven, dá se říci, každému vojákovi na míru. Každé tabulkové místo má stanovenou svoji výstrojní normu zavedenou v informačním systému výstroje. Voják zde tedy po nástupu na svoje služební zařazení obdrží přesně dané věci týkající se jeho tabulkového místa přímo na domovském útvaru ve skladu výdeje. V případě obměny výstroje obdrží na stejném místě totéž v novém vydání výměnou za poškozenou součástku. Pokud ale výstroj ztratí, opět na stejném místě dostane novou, ale formou vlastní finanční úhrady. Voják ztracenou výstroj platit nemusí, pokud má od svého nadřízeného potvrzení o ztrátě či znehodnocení při určitém výcviku, v tomto případě si lze vyzvednout požadovanou výstroj bez úhrady opět na stejném místě. Vzhledem k výstrojní normě určené na konkrétní místo zařazení, je nutné užívat sklady k výdeji pouze v posádkách stejných druhů jednotek ovšem kdekoliv v republice (Špinar, 2019).

4.3 Polská republika

S Polskem nás spojují hranice, spoluúčast v NATO a také Visegrádská čtyřka. Ovšem jak rozlohou země, tak velikostí armády je Polsko nesrovnatelně větší. Liší se také tím, že má námořnictvo a i jako předchozí země opět odlišný systém od ČR. Systém výstroje tkví v dvou stupních výstrojních skladů na útvarech logistické podpory. Polsko má v každém kraji útvar se skladem prvního stupně, který funguje jako zásobárna materiálu pro spádové sklady druhého stupně nacházející se v každé větší posádce. Voják má své elektronické konto, kde je veden nárok na danou výstroj včetně životního cyklu výstroje a dle těchto nároků mu je materiál vydáván ve skladu druhého stupně. Jelikož je směrná doba užívání zaznamenána na kontě, dle něj si zařizuje i obměnu materiálu. V případě, že je třeba dřívější výměna vlivem ztráty či poškození, je nutné obdobně jako u předchozích systémů vyjádření nadřízeného velitele na příslušném formuláři, což už je opět zdlouhavější cesta, vedoucí spíše k návštěvě civilních obchodů s vojenským zbožím (Špinar, 2019).

4.4 Maďarská republika

Maďarská republika je ze všech porovnávaných zemí nejvíce podobná ČR. Jak již velikostí samotné země, armády, jejím složení s absencí námořnictva, tak i výdaji na obranu státu. Spojení je nejen v NATO včetně roku vstupu, ale i Visegrádské čtyřce. Systém vystrojování mají ale trochu odlišný. Vojáci v Maďarsku dostávají každoročně šekovou knížku s body v hodnotách výstroje, kterou si dle svého zařazení potřebují ve výstrojních skladech koupit. Tento bodový systém byl zaveden i v AČR. I zde má každá výstrojní součástka svoji dobu užívání na základě čehož je možná obměna. Výdejních skladů výstroje je v zemi několik a fungují na stejném principu jako naše VSNO. Možnost, jak získat výstroj, je ještě mimo výše popsanou, i další. Na jednotkách fungují menší sklady s např. i použitou výstrojí. Voják, který má svoji součástku poškozenou, cestou nadřízeného dostane možnost návštěvy skladu roty, kde může obdržet výměnou součástku nepoškozenou. Pokud se zde jeho položka nenachází, vznikne možnost návštěvy skladu vyšší úrovně, pokud ani zde nepořídí, pak je cesta do výstrojního skladu (v ČR VSNO) nevyhnutelná. Nebo stejně jako v předchozích státech je možnost nákupu za vlastní prostředky v civilní sféře (Špinar, 2019).

4.5 Komparace systémů vystrojení v ČR a vybraných státech

	ČR	USA	NĚMECKO	POLSKO	MAĎARSKO
rok vstupu do NATO	1999	1949	1955	1999	1999
HDP státu na obranu (%)	1,4	3,57	1,49	2,34	1,69
výdaje na obranu (v mil USD)	3972	811140	63339	15401	3140
počet vojáků (tisíce)	26,4	1351,5	184,8	121	19,8
složky armády - dělení	pozemní síly vzdušné síly speciální síly kybernetické síly teritoriální síly	pozemní síly námořní pěchota námořnictvo letectvo vesmírné síly pobřežní stráž	pozemní síly vzdušné síly námořnictvo ústřední vojenská služba základny ozbrojených sil	pozemní síly vzdušné síly speciální síly vojenské námořnictvo teritoriální síly národní rezervní síly	pozemní síly vzdušné síly speciální síly
záštita vystrojování vojáků	MO	MO - DOD (United States Department of Defense)	MO – dodavatel služeb BwBM	Úřad pro podporu ozbrojených sil	MO
předpis o nároku na vystrojení	Zákon č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání	DA Pam 670–1	§ 69 Sb. zákona o státní správě a o náhradách	Zákon ze dne 29. ledna 2004 o veřejných státních zakázkách	nezjištěno
systém obměny materiálu	dle směrné doby užívání	dle směrné doby užívání	dle směrné doby užívání	dle směrné doby užívání	dle směrné doby užívání
způsob vlastnictví výstroje	osobní vlastnictví	osobní vlastnictví	osobní vlastnictví a zapůjčení	osobní vlastnictví	osobní vlastnictví
zařízení, kde voják obdrží výstroj	VSNO	CIF (Central Issue Facility)	střediska BwBM v posádkách (Bw Bekleidungsmanagement GmbH)	vojenské útvary logistické podpory	výdejní sklady materiálu
modernizační projekt	Voják 21. století	Land Warrior	IdZ (Infanterist der Zukunft)	TYTAN	Zrínyi 2026

Tabulka 1 – Komparace vybraných států (vlastní 2022)

Komparace dává do souvislosti důležité atributy pro posouzení současného stavu států v problematice vystrojování. Těmi jsou:

1. Rok vstupu do NATO.
2. HDP státu na obranu.
3. Výdaje státu na obranu.
4. Počet vojáků.
5. Složky armád.
6. Záštita vystrojování vojáků.
7. Předpis o nároku na vystrojení.
8. Systém obměny materiálu.
9. Způsob vlastnictví výstroje.
10. Zařízení, kde voják obdrží výstroj.
11. Modernizační projekty.

Rok vstupu států do NATO je rok, kdy daná země musí začít směřovat k plnění deklarovaných závazků včetně zahájení společných modernizačních projektů. Velikost a počet druhů armád přímo korespondují s výdeji zdrojů států na obranu, protože, jak vykázala analýza současného stavu AČR, objem zdrojů je důležitý pro mnoho faktorů v problematice vystrojování. Je nutné zde také uvést, že je směrodatná velikost armád a počet jejich složek i z důvodu nutnosti dokonale fungující logistiky (Neuvirt, 2019). Je značný rozdíl zabezpečovat menší armády jako má ČR a také Maďarsko s třemi složkami a armády v počtu necelých dvaceti tisíc vojáků anebo tu největší z vybraných zemí jako je USA (NATO, 2021). V dalších parametrech srovnání je instituce zaštiťující vystrojování, zde se státy shodují stejně jako v systému obměny součástek a způsobu vlastnictví (Neuvirt, 2019). Modernizační projekt uvádí atribut, který dokazuje potřebu všech armád interoperability, jelikož gros všech vybraných projektů je shodné. Problematika vystrojování je v rámci EU řešena společnými projekty v EDA (The European Defence Agency) v rámci Aliance společnými vědeckými projekty NATO STO (NATO Science and Technology Organization) a to především z důvodu vedení společných bojových činností a tím i sjednocováním logistiky v rámci mnohonárodních logistických projektů (MO ČR, 2016; Šiška, 2021).

5 NOVÉ TRENDY VE VÝSTROJI

Tato kapitola je zaměřena na trendy světové i tuzemské v oblasti výstroje, ale i výzbroje, protože vzhledem k provázanosti jednotlivých komponentů je rozšíření řešené oblasti v této části práce více než vhodné.

5.1 Zaměření trendů a směr výzkumu v dané oblasti

Náčelník Generálního štábu Armády České republiky generál Aleš Opata dne 23. 11. 2021 na Velitelském shromáždění AČR v Praze sdělil, že není potřeba jenom železo, ale v AČR je třeba vsadit na roboty a lasery. Domnívá se, že budoucnost AČR tkví v umělé inteligenci a bezpilotních prostředcích, laserem naváděné munici a v robotizaci. Zmínil také, že brzy přijde doba, kdy bude robotická síla v konfliktech vítězit nad tou lidskou. A to, že je tato doba velmi blízko potvrzuje, že co dříve bylo možné zhlédnout jen na plátnech kin s filmy s žánrem sci-fi, dnes vídá na operačním briefingu. Na základě toho tvrdí, že je nutné co nejdříve vytvořit experimentální jednotky, které budou znát a budou moci nové technologie testovat. Je si zcela vědom, že pokud se tento trend bude podceňovat, bude AČR zastaralá navzdory tomu, že je snaha o obměnu alespoň vozů. Zároveň také pobídl velitele, aby dali větší prostor a možnosti realizace mladé generaci, pro kterou jsou nové technologie, jak sám vtipně poznamenal, denním chlebem. Navíc to budou oni, kdo moderní systémy bude za několik let obsluhovat. Jeho slova se odráží ve Strategie vyzbrojování a podpory rozvoje obranného průmyslu České republiky do roku 2030 (MO ČR 2021).

Dokument Strategie vyzbrojování a podpory rozvoje obranného průmyslu České republiky do roku 2030 popisuje vývoj disruptivních technologií, které jsou momentálně na špici zájmu výzkumu. Jedná se umělou inteligenci, autonomní zařízení, hypersonické a energetické zbraňové systémy, kvantové technologie či biotechnologie pro zefektivnění lidských schopností. Tyto technologie mají ve svém konečném širokém využití takový potenciál, že jsou vyvíjeny nejen armádou, ale i civilními firmami. Rozvoj inovací v obraně postavených na základech umělé inteligence je strategicky celosvětově prioritizován. Systémy na bázi umělé inteligence, robotizace či autonomie totiž velice zjednoduší dosažení cíle v bojové situaci, ale zároveň eliminují možnost nechtěných ztrát na životech, zdraví či materiálu. Další oblast která v je poslední době v popředí celosvětového zájmu je oblast vesmíru. Od oficiálního označení vesmírného prostoru

za prostor strategický se výzkum masivně zaměřil i tímto směrem, proto již několik zemí do svých ozbrojených sil zahrnuly i síly vesmírné (MO ČR 2021).

5.2 Materiály

Materiály budoucnosti se v rámci výzkumu v oblasti výstroje, tedy při bližší specifikaci, jedná se převážně o textilie, opět řadí svými vizemi na pole sci-fi. Kromě toho, že samozřejmostí je co nejnižší hmotnost, silná pevnost a nosnost, značná otěru schopnost, voděodolnost, ale zároveň i funkčnost a prodyšnost. Inteligentní materiály, tak se nazývají a kromě výše zmíněného mají vlastností mnohem více.

V australském výzkumném programu Osiris vyvíjejí materiál, který by byl vhodný na výrobu maskovaných oděvů i prvky balistické ochrany. Cílem programu je inteligentní materiál, který bude samovolně reagovat na okolní teplotu tak, že se struktura textilu otevře či zavře (Sparks, 2012). Zároveň se stane tlakovým obvazem či přímo škrtidlem na základě zjištění krvácení. Zároveň by měl umět přeměnit v návaznosti na změnu prostředí i svůj vzor jako chameleon. Další část projektu zahrnuje i spodní vrstvy oblečení, které by měly dle vnější teploty tělo zahřívat či naopak chladit, zdrojem by zde měla být fotovoltaická osobní elektrárna (Janda, 2021).

Dalším excelentním produktem výzkumu mezi materiály je vectran. Jde o nástupce kevlaru, který je používám na výrobu prvků balistické ochrany (přilba, vesta). Vectran je několikanásobně silnější než zmíněný kevlar a téměř desetkrát pevnější v tahu než ocel. Biosteel je další pokrokový materiál na bázi pavoučího hedvábí. Biosteel je až dvacetkrát pevnější než ocel. Rovněž i biosteel má být využit k výrobě balistické ochrany (Lacina, 2021).

5.3 Technologie

V kapitole 5. 1 o zaměření trendů a směru výzkumu bylo objasněno, že se světový výzkum zabývá technologiemi jako je umělá inteligence, autonomní zařízení, hypersonické a energetické zbraňové systémy, kvantové technologie či biotechnologie a i technologie vesmírné. Jde především o technologie pro bezpečnou komunikaci i mezisatelitní a pozorování vesmírné situace. Jak by bylo možné v budoucnu využít technologie nové generace ke zvýšení výkonu a ochrany vojáků a tím i avízované eliminaci ztrát na životech a zdraví? Na základě významného pokroku ve vědě o senzorových technologiích a autonomních systémech se zkoumá, jak by mohl vypadat voják nové generace (MO ČR, 2021).

Nejmodernější technologie ve výstroji a výzbroji, počítačové systémy, které se nejčastěji zaměřují na tzv. komplexní digitální bojiště se zacílením na dokonalou komunikaci a maximální možný přehled o prostoru, kde se bojuje nejen mezi jednotlivci v poli, osádkami letadel a tanků, ale i velením, nacházející se o stovky kilometrů dále. Přehled a transparentnost situace v boji v každé pikosekundě pro každého jednoho účastníka je leckdy zlomovým bodem ve výhře celé války. Dopomoci sledování boje v reálném čase mají kamery, termokamery, navigace, noční vidění, senzory, čidla pro detekci nebezpečí, bezpilotní letouny, sledovací zařízení, satelity, lasery, detektory chemických látek, elektronické maskovací systémy, a mnoho dalšího (MO ČR, 2016; MO ČR 2021).

5.4 Nejnovější produkty výzkumu

Již název této kapitoly sděluje, že obsahuje konkrétní výsledky bádání na poli moderních trendů.

Nejkomplexnější modernizační projekt vojáka budoucnosti se zrodil v USA. Projekt armády USA **s** původním názvem **Future Force Warrior,** později **Land Warrior** (dále jen LW). Program vede US Army Natick Soldier Center s General Dynamics C4 Systems. Jde o program, který vyvinul integrovaný bojový systém pro jednotlivé vojáky pěchoty. V globálu lze říci, že se jedná o pokročilou pěchotní uniformu, která poskytne nadlidskou sílu a větší balistickou ochranu než kterákoliv dosavadní uniforma. Ta díky použití rozlehlé komunikační sítě a osobních počítačů zapříčiní, že budou vojáci lépe vnímat dění kolem sebe včetně životních funkcí svých a i spolubojovníků. (Erwin, 2006). Projekt zahrnuje nejen nové technologie pro vojáka, ale i zcela nový způsob vedení bojové činnosti především nejnižších bojových celků na stupni skupina, družstvo, četa a rota. Podstata těchto nových směrů ve vojenství je postavena na digitálním spojení všech zbraňových systémů a vojáků v prostoru plnění úkolu (Bonsor, 2005). To umožní větší mobilitu, zvýší tempo boje, sníží pravděpodobnost neúmyslné střelby na vlastní vojska atd. Lze tedy očekávat, že takto vybavené a vycvičené jednotky budou účinněji soustřeďovat palbu, budou agilnější, pružnější, univerzálnější apod. Jelikož se systém postupem vývoje rozšířil i o operabilitu s bojovými vozidly Stryker Brigade Combat Vehicle, byly studie a testování provedeny prioritně u U. S. Army u 4. praporu, 9. pěšího pluku, 4. brigádního bojového týmu Stryker, 2. pěší divize. (Erwin, 2006). Tato jednotka je stále považovaná za nejmodernější jednotku světa. V současné době je systém zaveden převážně u speciálních jednotek např. U. S. Army Rangers apod. Počítá se i s dalším rozvojem

těchto technologií po roce 2030, pod inovovaných názvem Objective Force Warrior a implementací k širší škále jednotek.

Jak již bylo řečeno v úvodním představení systému LW, jedná se o komplexní integrovaný bojový systém pěchoty. Některé stěžejní prvky, systém tvoří, jsou popsány níže.

Ochranná balistická vesta je zásobena elektronickými systémy, prošpikována senzory s propojením k počítači s integrací rozbočovače instalovaného na těle. Počítač pracuje na operačním systému Linux. Software pro bojiště je nainstalován v počítači. Data senzorů se stahují do počítače. Multi-Band Intra and Inter Team Radio (MBITR), integrované do vesty, umožňuje hlasovou komunikaci mezi vojáky navzájem. Navigace zahrnuje přijímač globálního polohového systému (dále jen GPS) a modul DRM, který hlídá přesnou polohu, když je GPS nedostupný. Komunikační rádiový systém poskytl pro LW C4ISR. Balistická funkce vesty je zajištěná novou nanotechnologií tzv. hydroklastry. Známější termín je tekutý pancíř. Díky této technologii je vesta znatelně odlehčená a mnohem pružnější se zachovanou ochranou proti střelám (Army technology, 2006; Bonsor, 2005; Wilson, 2011).

Ochranná balistická přilba váží pouhé 2 kg a nese hlavní komponenty komunikačního systému vojáka. Je zde anténa bezdrátové místní sítě a připojuje se přes rozbočovač k rádiu MBITR, které je neseno ve vestě vojáka. Dosah rádia je 1 km. Přilba nese OLED displej a poskytuje informace pro velení a řízení a přehled o situaci i jeho zdravotním stavu. Na displeji se zobrazuje obraz z dalekohledu za denního světla nebo infračerveného zaměřovače zbraně namontovaného na zbrani vojáka. (Erwin, 2006). Zobrazuje také satelitní a topografické mapy s polohami kolegů a, aktualizované každých 30 sekund také umožňuje snímkování bojiště. Voják může přepínat obrazovku pomocí tlačítka na pažbě pušky. Displej na přilbě se používá pro tlumení denního světla, pořizování snímků bojiště a pro odesílání a přijímání dat. Monokulár je od firmy Rockwell Collins ProView. Řídící systém LW je nesen na těle vojáka. Řídící jednotka má joystick pro pohyb kurzoru a tlačítka myši pro výběr menu na displeji na přilbě. Tři programovatelná tlačítka na zbrani lze nastavit na push-to-talk. Co se komunikace týče, přilba má integrovaný mikrofon pro hovory v jednotce i vozidlech Stryker a zajímavostí je, že má i mikrofon externí. (Erwin, 2006). Díky němu a jeho nastavení je možné zesílit zachycený hlas či detekovat zvuk a jeho původ. To znamená, že se snadno zjistí, odkud přichází střelba. Zároveň ale umí ztlumit zvuk, aby nedošlo k poškození sluchu. Externí mikrofon zabírá 360

stupňový perimetr, detekuje tím snadněji blížící se nepřátele i na několik kilometrů daleko a konkrétní zvuk zesílí. (Army technology, 2006; Bonsor, 2005).

Kompatibilní zbraní k systému LW je útočná puška M4 od firmy Colt, se zásobníkem na 30 nábojů. M4 pracuje v poloautomatickém režimu nebo v tříranném režimu. Puška je vybavena lištou značky Picatinny pro montáž mířidel a granátometu. Videoskop s denním světlem má zvětšení se zvětšením 1, 5x až 6x. Na M4 lze namontovat termální zbraňový zaměřovač LW od DRS Electro-Optical Systems Group, pracující v pásmu 8 až 12 mikronů. (Gourley, 2013). Multifunkční laser měří azimut a dosah k cíli a označí cíl červenou tečkou. Programovatelná ovládací tlačítka na zbrani pro push-to-talk, přepínání obrazů a pořizování snímků, používat vojákovi provádět procedury bez spouštění zbraní. Rychloupínací kabel zbraně spojuje elektroniku zbraně s nábojem. Laserový dálkoměr a digitální kompas dávají vojákovi dosah a směr nepřátelského cíle. Data spolu s vlastní polohou vojáka (definovanou jeho GPS) poskytují vojákovi přesnou polohu cíle, když požaduje nepřímou nebo podpůrnou palbu a identifikaci boje. (Army technology, 2006; Bonsor, 2005).

Exoskeleton je další prvek v programu LW, ale jedná se o modifikaci s názvem Future Force Warrior. Umístění horní části exoskeletu na rameni uniformy s centrálou autonomní biotechnologie napodobující činnost svalů ovládané stimulací elektroimpulzů dokáže zvýšit sílu vojáka ve zdvihu až o 30%. Spodní část exoskeletu umístěná v oblasti kolen dokáže ještě víc a to zvýšit zvedací sílu až o 300% a také zrychlit běh, posílit výdrž apod. Exoskeletony vyvíjí pro program LW DARPA. Konstrukce je z kompozitních odlehčených materiálů, které jsou zároveň pevné a flexibilní. (Army technology, 2006; Bonsor, 2005; Heary, 2010)

Celý program LW svými začátky sahá až k roku 1995. Postupem času a vývoje se dle jeho výsledků měnily požadavky zadavatelů i realizující firmy a také objem finančních prostředků, často měnící svůj název, vkládaných. LW byl i několikrát zrušen a znovu obnoven. Byl testován na významném kontrolním cvičení v Fort Polk v Louisianě a poté i při plném nasazení v Iráku a Afghánistánu (Gourley, 2013). Spousta jeho prototypů zanikla, ale spousta je nyní běžnou součástí výstroje určitých jednotek. Např. výsledkem programu LW je i celosvětově uznávaný a oblíbený i v ČR nosný systém Modular Lightweight Load-carrying Equipment (MOLLE) (Army technology, 2006).

Vizí vojáka budoucnosti se nezabývá pouze armáda USA, ale podobné projekty mají i další země jako je Francie – Félin, Itálie – Soldato Futuro, Německo – IdZ (Infanterist

der Zukunft), Polsko – TYTAN, Velká Británie – FIST (Future Integrated Soldier), atd. (Kotala, 2007)

Dokonce i ČR měla takový projekt. Jmenoval se Voják 21. století. V souvislosti se závazky vyplývajícími z členství v NATO AČR akceptovala cíle EL 0895 ADVANCED INDIVIDUAL COMBAT SYSTEM týkajícího se zavádění integrovaných systémů vojáka s tím, že zahájí postupné zavádění systému od konce roku 2010 a jeho zavedení završí v roce 2015. To podtrhuje Bílá kniha o obraně z roku 2011, kde je projekt Voják 21. století uveden jako jeden z hlavních modernizačních a rozvojových projektů ozbrojených sil České republiky v letech 2000 až 2020. (Kotala, 2007; Bílá kniha o obraně, 2011)

Produktem programu Voják 21. století se stal Modulární bojový komplet V21, jemuž se předlohou stal právě program USA LW.

6 DÍLČÍ ZÁVĚR TEORETICKÉ ČÁSTI

Vymezením základních pojmů došlo k osvětlení a přesnému zařazení problematiky bakalářské práce do souvislostí. Na základě popisu stěžejních pojmů bylo možné charakterizovat právní předpisy, které pravidla, náležitosti a způsoby týkající se vystrojování, legislativně ukotvují. V systému vystrojování byly objasněny způsoby, jakými voják v AČR může obdržet svoji výstroj. Byla zde nastíněna pozitiva i negativa některých typů vystrojování. Analýza současného stavu nám nastínila důležitost finančních zdrojů v různých odvětvích projektů a cílů armád. V rámci této kapitoly je provedena zároveň analýza stavu, tak i náhled do budoucna.

Historický vývoj výstroje poukazuje na měnící se potřeby vojáka vlivem doby, politické situace, původu a hlavně vývoje zbraní, proti kterým ho výstroj měla chránit. Tato kapitola ukázala například i fakt, že i přes vývoj zbroje a tím i brnění kvůli sofistikovanějším zbraním se neduhy historického brnění promítají i do dnešních moderních balistických ochran (neprůstřelné vesty a nosičů plátů). I novodobé brnění má značnou váhu, je z robustního materiálu a pro pohyb není zcela komfortní. Z tohoto důvodu nejsou končetiny příliš chráněny, voják musí být nejen chráněn, ale musí být i plně mobilní.

Komparace AČR s vybranými armádami Aliance nám poskytla náhled na srovnávané atributy všech vybraných armád včetně jejich výstrojních systémů. Každý z popsaných systémů má svá negativa i pozitiva, ale za pomyslného vítěze mezi způsoby vystrojování lze určit Německo s kombinací výstrojní normy tzv. na míru a hrazením chybějících součástek z vlastních zdrojů ve stejném výstrojním zařízení, což zkrátí dobu absence výstroje. Touto kapitolou byl zinscenován obraz současného stavu vybraných armád.

Celosvětové trendy ve výzkumu v oblasti výstroje zaznamenává hned několik strategických dokumentů MO. Jedná se o KVAČR, Strategii vyzbrojování a podpory rozvoje obranného průmyslu České republiky do roku 2030 a Koncepci obranného aplikovaného výzkumu. Právě podle uvedených dokumentů je patrné, že AČR se snaží držet krok v závislosti s expanzní vlnou moderních technologií s aliančními kolegy i EU. Svědčí o tom účast a spolufinancování programů EU i NATO. Vývoj a výzkum jde velmi rychle dopředu ve všech oblastech civilního i vojenského života. Technologie jako je umělá inteligence, autonomní zařízení, hypersonické a energetické zbraňové systémy, kvantové technologie či biotechnologie tvoří budoucnost armád i celé společnosti. Část z uvedených technologií se snoubí v projektech, jež byly v kapitole popsány a jsou již

v různých podobách zavedeny. Zanedlouho se budou, dříve sci-fi produkty, týkat různými způsoby každého z nás.

V této práci se prolíná teoretická část s praktickou. V teoretické části je popsáno současné vystrojování a charakteristika formou deskriptivní analýzy současný stav AČR a armád vybraných států. Dále je provedeno porovnání, jakým způsobem přistupují k problematice vystrojování vybrané státy, a zároveň následuje analýza nových trendů ve výstroji. Syntézou jsem dospěla k výsledku toho, jaké jsou nové produkty výzkumu. De facto se tato část prolíná do praktické části, kterou tvoří uplatnění metod vědecké práce a to využití dotazníkového šetření a strukturovaného rozhovoru s následnou implementací zjištěných dat do návrhů optimalizačních řešení způsobem indukce.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

7 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ

V rámci první kapitoly praktické části bakalářské práce je využita metoda dotazníkového šetření, jejímž cílem je zjištění názoru profesionálních vojáků na současnou výstroj v AČR s podcílem spokojenosti s výstrojním systémem.

Dotazník cíleně řeší názorovou hladinu vojáků na výstroj globálně, na konkrétní vytipované druhy výstrojních součástek a vystrojování. Je sestaven tak, aby bylo z výsledků šetření zřejmé, jakým způsobem hodnotí profesionální voják zavedenou výstroj v AČR. V dotazníku je obsaženo 17 otázek, z toho 2 otevřené otázky, 2 otázky kombinované a 13 otázek uzavřených. V úvodní části dotazníku se jednalo o získání zařazujících informací o respondentovi týkající se pohlaví a věku. Dotazníkové šetření probíhalo v termínu od 10. 2. 2022 do 31. 3. 2022 se zaměřením na všechny vojáky v činné službě bez rozdílu věku. Dotazník byl vytvořen v dotazníkové platformě Survio dostupné na internetu na www.survio.com. Samotná realizace průzkumu probíhala sdílením dotazníku přes různé distribuční kanály, jako jsou komunikační a sociální sítě a emaily.

Demografické údaje o respondentech

Dotazníkového šetření se zúčastnilo 237 respondentů, profesionálních vojáků z útvarů po celé ČR (Vyškov, Boletice, Libavá, Radošov, Brno, Olomouc, Bučovice, Hranice na Moravě, Lipník nad Bečvou, Jince a Stará Boleslav). Nejvíce dotazníků bylo vyplněno na Univerzitě obrany v Brně u posluchačů z různých ročníků i forem studia. Šetření se zúčastnili převážně muži ve věku 18-25 let s nejčastějším zařazením do hodnostního sboru poddůstojník.

Otázka č. 1: Vaše pohlaví je?

Cílem otázky bylo rozdělení respondentů dle pohlaví.

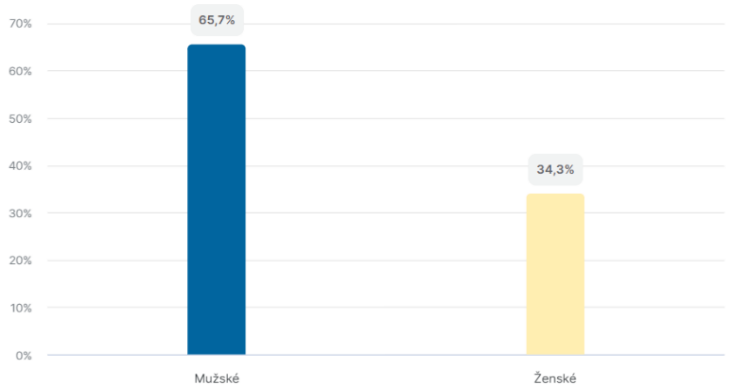

Graf 1 - Vyhodnocení otázky č. 1 (vlastní, 2022)

Otázka č. 2: Kolik vám je let?

Cílem otázky bylo zařazení respondenta do věkového rozpětí.

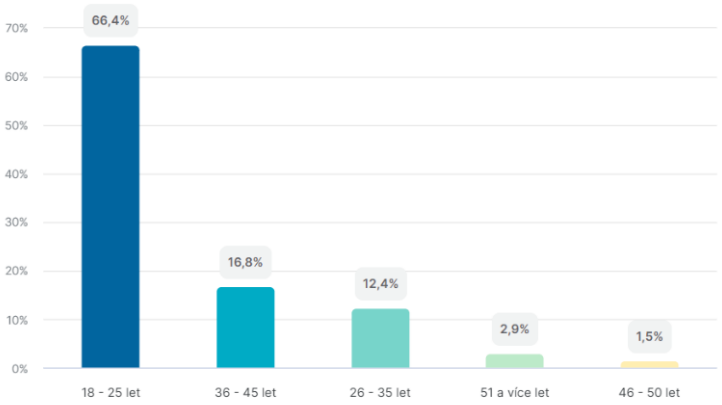

Graf 2 - Vyhodnocení otázky č. 2 (vlastní, 2022)

Otázka č. 3: Vojákem/vojákyní jste jak dlouho?

Doba služby nám v otázce prozradí roky strávené v uniformě a tím i potřebné zkušenosti k hodnocení otázky. Zde je možné naopak usoudit, že ačkoli jsou respondenti z více než 73 % vojákem z povolání v době trvání pouze do 5 let, dle grafu č. 2 je zřejmé, že se jedná zároveň i o mladé lidi, kterým jsou moderní trendy výstroje a oblečení celkově např. ve kvalitě, funkčnosti materiálů a střihů rozhodně blíže než starším generacím. Nehodnotím tedy nižší věk jako negativum.

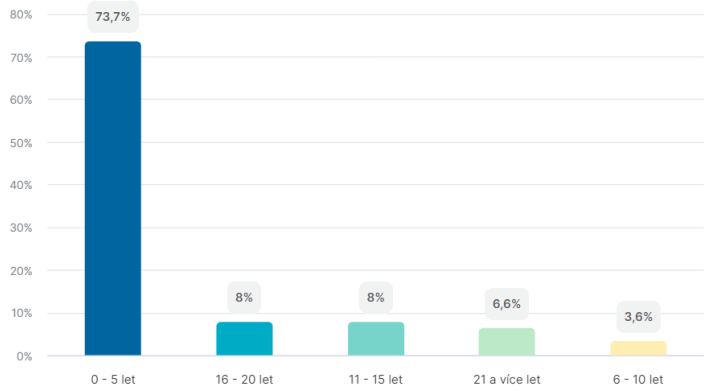

Graf 3 - Vyhodnocení otázky č. 3 (vlastní, 2022)

Otázka č. 4: Vaše hodnost je v jakém hodnostním sboru?

Cílem zařazovací otázky do hodnostního sboru je možné zjištění užívaných druhů uniformy a jejich specifických součástí včetně způsobu řešení náhrad. Velitel, který má své podřízené častěji řeší problémy s výstrojními součástkami a má proto i více zkušeností s výstrojním systémem. Oproti tomu nižší hodnosti jsou v globálu fyzicky aktivnější a tím i jejich požadavky na ústroj narůstají, proto 42,3 % v hodnostech poddůstojníků jsou pro šetření velmi vhodné.

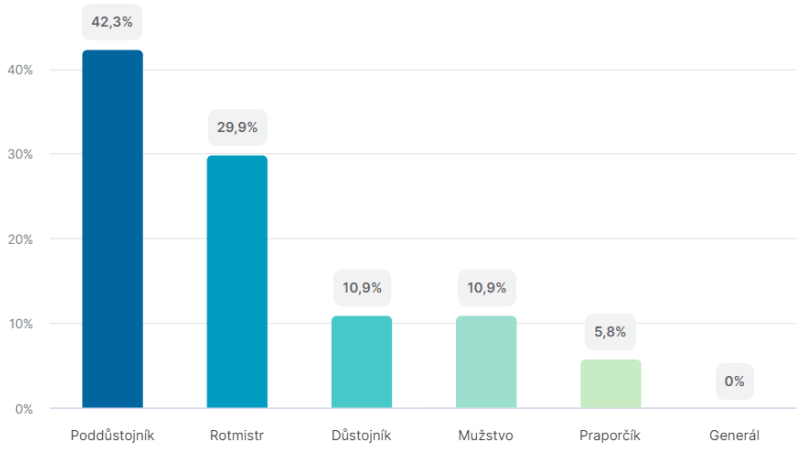

Graf 4 - Vyhodnocení otázky č. 4 (vlastní, 2022)

Otázka č. 5: Vaši náplň práce vykonáváte kde? Zjištění místa kde se voják nejběžněji vyskytuje v době své služby je důležitá z pohledu nejběžněji používané výstroje a doplňků pro dané prostředí. Respodenti zde uvedli, že téměř 60 % tráví dobu své služby v interiéru, což odpovídá nevelké zkušenosti se zimními doplňky.

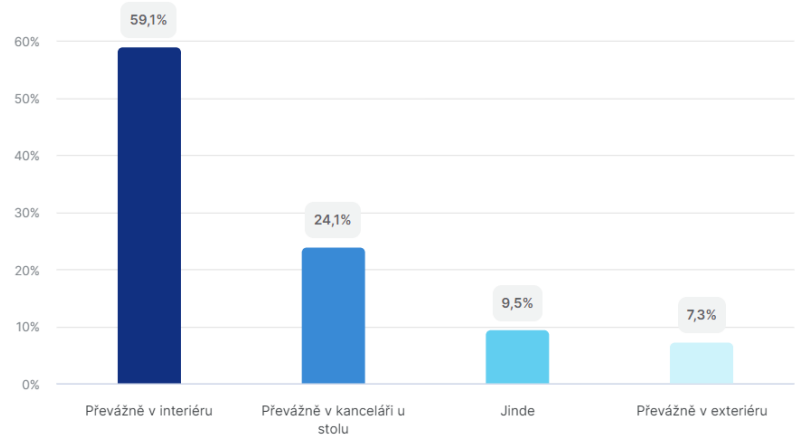

Graf 5 - Vyhodnocení otázky č. 5 (vlastní, 2022)

Otázka č. 6: Který stejnokroj nosíte v zaměstnání nejčastěji?

Cílem otázky je zjištění, který stejnokroj z těch, kterými AČR disponuje, je nejužívanější. Je tedy potřeba ve větších počtech nejen na výdej základní výbavy, ale hlavně na obměnu z důvodu častého užívání. V AČR jasně dominuje stejnokroj 95 pro všechny typy respondentů. Samozřejmostí je nejen ve výše daném směru řešení „maskáčů“, ale i výstrojní součástky patřící do polní výstroje ke zmíněnému stejnokroji. Tudíž baret v barvě vojska, čepice polní, obuv polní, ponožky, nátělníky apod.

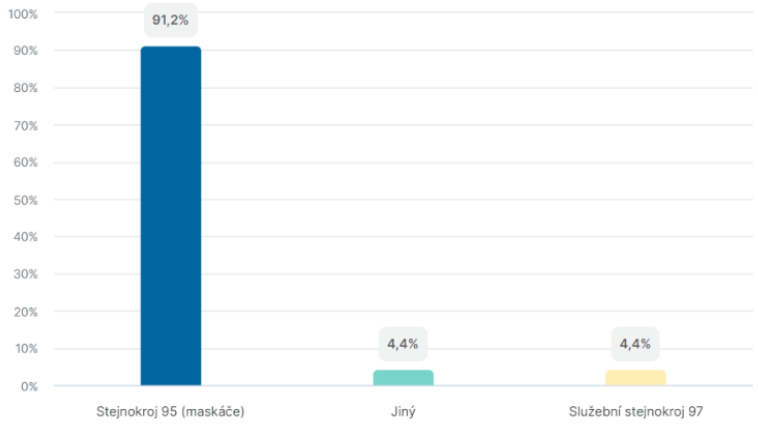

Graf 6 - Vyhodnocení otázky č. 6 (vlastní, 2022)

Otázka č. 7: Co si myslíte o výstroji AČR?

Cílem otázky je zjištění názoru vojáka na současnou a všemi používanou výstroj. Z grafu č. 7 je jasně patrné, že na předních příčkách se vyskytují pojmy jako dostačující, zastaralá, nepraktická a nedostačující, což jistě nemůže být vyhodnoceno jako pozitivum.

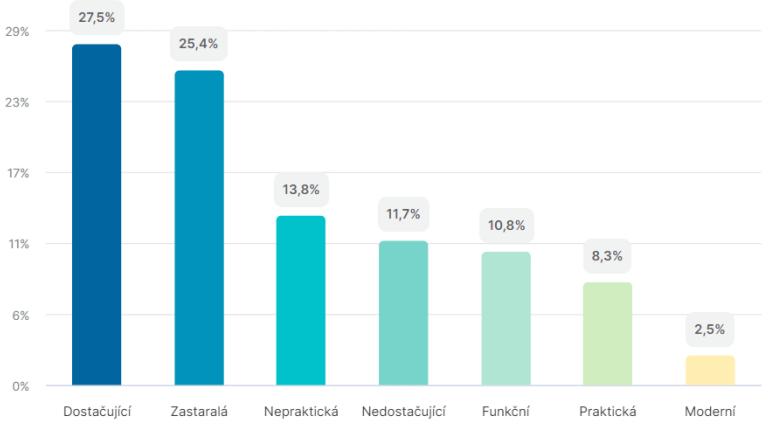

Graf 7 - Vyhodnocení otázky č. 7 (vlastní, 2022)

Otázka č. 8: Jaká je vaše celková spokojenost s výstrojí v AČR?

Celková spokojenost respondentů s výstrojí AČR jako celkem není dobrá. Z grafu je patrné, jaká čísla obsahuje první polovina se spokojeností od 3 po 7 z 10.

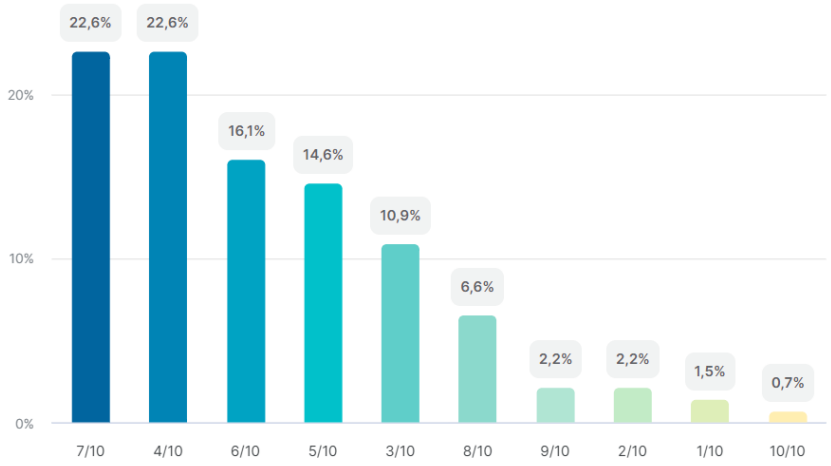

Graf 8 - Vyhodnocení otázky č. 8 (vlastní, 2022)

Otázka č. 9: Jaký je váš názor na vámi vyfasovanou výstroj?

Nápověda k otázce: Vyberte jednu odpověď, a pokud jste nespokojen, uveďte s čím.

Smyslem otázky bylo subjektivní zhodnocení spokojenosti s obdrženou výstrojí. Pouhé 1,5 % respondentů je se vším spokojeno, což je značně neuspokojivé vzhledem k tomu, že voják je se svou výstrojí v rámci své služební činnosti nepřetržitě, a měl by se soustředit veskrze na plnění svěřeného úkolu, nikoliv na neodpovídající výstroj. 10,9 % dotazovaných uvedlo, že přímo není spokojeno s určitou výstrojní součástkou, mezi které patřila převážně polní obuv, batohy, nátělníky, sportovní ústroj a zimní doplňky.

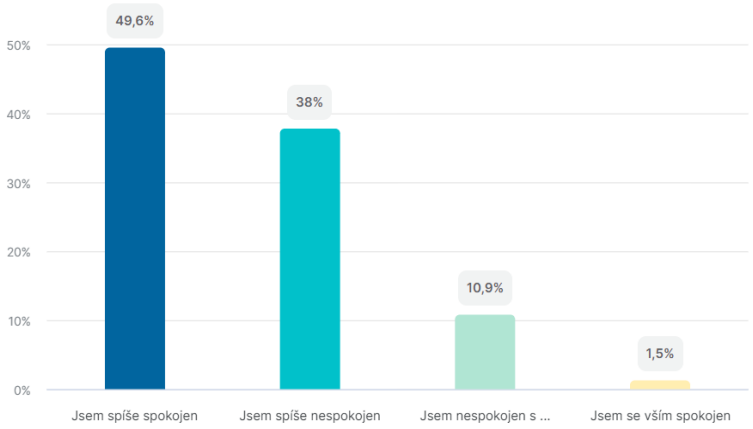

Graf 9 - Vyhodnocení otázky č. 9 (vlastní, 2022)

Otázka č. 10: Jaká konkrétní součástka vám chybí ve výstroji?

Nápověda k otázce: Pokud jich je více, vypište je za sebou, ale v případě, že opravdu na nic nepřijdete, napište slovo NIC.

Cílem této otázky bylo zjištění absence konkrétní výstrojní součástky v nynější výstrojní normě a náležitostech. Jednoznačným vítězem, který je nejvíce postrádán respondenty je batoh se vzorem 95 v různých objemech, dále kompletní zimní ústroj (teplá zimní bunda typu Snugpak) včetně doplňků (čepice ideálně s hodnostním označením, rukavice, funkční termoprádlo, funkční teplé ponožky); pohodlná inovovaná polní obuv typu LOWA; moderní a hlavně funkční sportovní ústroj včetně obuvi běžecké a sálové; prvky balistické ochrany převážně zmiňovaná byla balistická vesta a nosiče plátů, chest-rigy; střelecké a taktické doplňky (sluchátka, brýle, rukavice); funkční spodní prádlo včetně ponožek; osobní lékárničky; svítilny (čelovky); funkční mikina s hodnostním označením; cestovní taška na kolečkách. Výtky byly i k absenci zavedené výstroje ve VSNO, opakovaně chybějících velikostí a celkové absenci menších velikostí a také ryze dámských střihů výstroje. Podle obsáhlého seznamu a stále se opakujících položek, byl cíl této otázky jednoznačně splněn a poukázal na konkrétní nedostatky.

ODPOVĚĎ	RESPONZÍ	PODÍL
Batoh	2	1.5%
batoh	2	1.5%
Zimní doplňky (čepice, mikina).	1	0.7%
Funkční sportovní oblečení, teplá zimní bunda 95	1	0.7%
funkční sportovní oblečení, výstrojní součástky pro zimní období	1	0.7%
Funkční trička, funkční ponožky, čepice	1	0.7%
Funkční trička, nemyslím jako je letní termo	1	0.7%

Graf 10 - Vyhodnocení otázky č. 10 (vlastní, 2022)

Otázka č. 11: Jakou výstrojní součástku (i neoficiální) jste si koupil/a v civilním sektoru?

Nápověda k otázce: Název zakoupeného (i opakovaně kupovaného) napište do kolonky.

Výsledkem šetření u této otázky je návaznost na předchozí dotaz chybějících součástek ve výstroji. Zjištění nejčastěji zakoupené součástky v civilním sektoru, tedy armyshopech, bazarech a prostřednictvím inzerátů, zhodnotí nutnost potřeby v užívání. Protože pokud je někdo schopen utratit vlastní peníze za věc, která by měla být součástí výstroje deklarované předpisem, je tímto prokázané, jak je potřebná. Téměř 90 % dotázaných si bylo nuceno zakoupit či obstarat potřebnou chybějící výstroj v civilním sektoru. V doplňku byly uvedeny nejčastěji opět zmíněné batohy, nákrčníky, rukavice nejčastěji značky Mechanix a čepice, zimní bundy značky Snugpak, služební obuv LOWA Zephyr, nosiče plátů, ponožky, ale i stejnokroje 95 včetně součástek, které nebyly vůbec naskladněny a nebo nebyly v potřebných velikostech v VSNO či na ně nebyl nárok dle výstrojní normy a doby užívání.

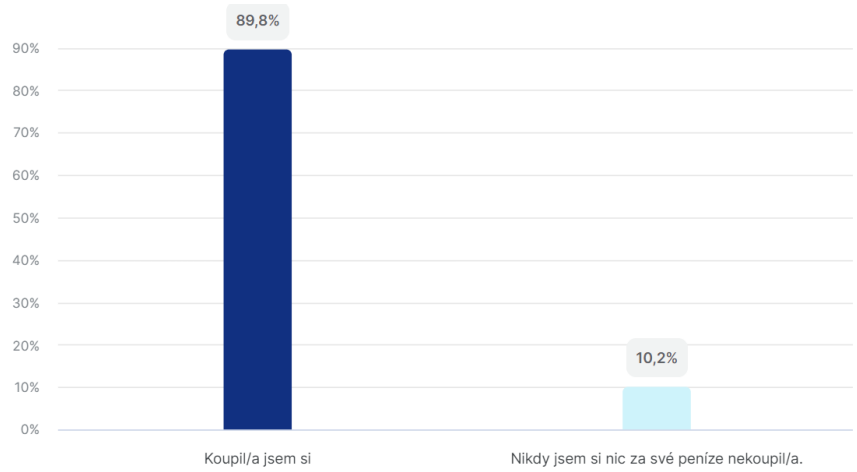

Graf 11 - Vyhodnocení otázky č. 11 (vlastní, 2022)

Otázka č. 12: Vyberte ve výstroji AČR položku/y, která/é by zasluhovala/y nejvíce upgrade (novější verzi).

Nápověda k otázce: Uveďte konkrétní součástku/y výstroje AČR, pokud skutečně nevíte, napište NEVÍM.

Nejvíce responzí bylo totožných jako u předešlých odpovědí, tedy nejvíce by upgrade zasloužila obuv – polní i sportovní, batohy, sportovní ústroj, spodní prádlo včetně ponožek a termo prádla, stejnokroje 95 i 97 cíleně materiál i střih (střih kalhot 95 – při teplém

počasí dochází při aktivitě často k oděrkám v oblasti stehen a rozkroku), apod. Tím, že se odpovědi na podobně formulované dotazy neliší a opakují se totožné důvody odpovědí a typy postrádaných součástek výstroje odráží jejich skutečnou potřebu a častokrát i absenci a neplnící požadavky uživatelů.

ODPOVĚĎ	RESPONZI	PODÍL
Kanady	3	2.2%
Obuv	3	2.2%
NEVÍM	3	2.2%
Batoh	3	2.2%
Kanady	2	1.5%
Sportovní ústroj	2	1.5%
NEVÍM	2	1.5%
Nevím	2	1.5%
97 stejnokroj	1	0.7%

Graf 12 - Vyhodnocení otázky č. 12 (vlastní, 2022)

Otázka č. 13: Jak jste spokojen/a se stejnokrojem 95?

Nápověda k otázce: Svou spokojenost vyjádřete posunutím na daný bod.

Na základě vyhodnocení této otázky (plusové hodnoty) lze konstatovat, že jsou respondenti spokojeni s užitnými vlastnostmi oblečení, tedy stejnokrojem 95.

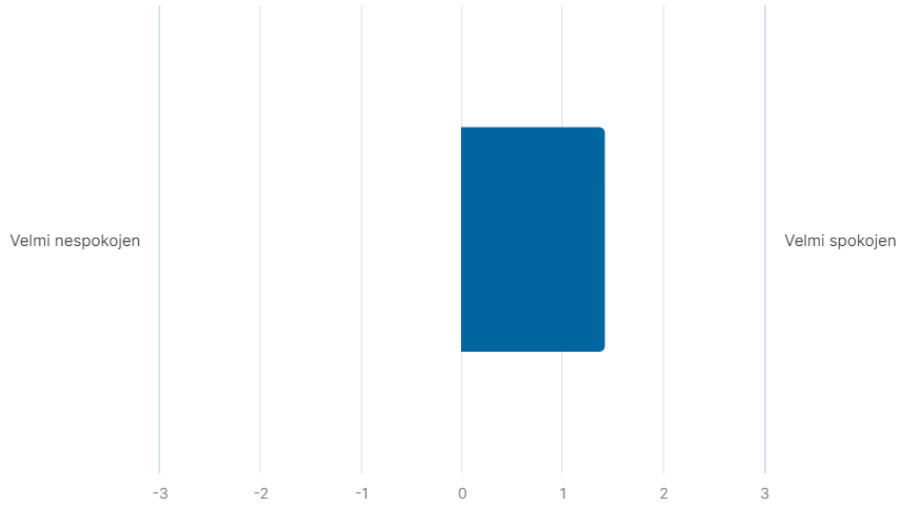

Graf 13 - Vyhodnocení otázky č. 13 (vlastní, 2022)

Otázka č. 14: Obuv, kterou nosíte nejčastěji ke stejnokroji 95, máte odkud?

Převládající odpovědí na tuto otázku je, že respondent nosí oficiální polní obuv AČR. Ovšem je nutné si také uvědomit, že téměř 60 % dotázaných tráví pracovní dobu převážně v interiéru a dalších 24,1 % dokonce v kanceláři. Nechci se uchylovat ke spekulacím, ale ze svých zkušeností se domnívám, že pokud by zde bylo více respondentů trávící čas služby v exteriéru, procento nositelů obuvi z civilního sektoru by stouplo. Ovšem i přesto je 14,6 % značně vysoká hodnota právě k hodnocení uživatelů pracujících v interiéru. Jak uvádí, tak oficiální polní obuv AČR pro 14,6 % dotázaných nesplňuje svými vlastnostmi ani požadavky na interiérovou obuv. Nelze pozitivně hodnotit.

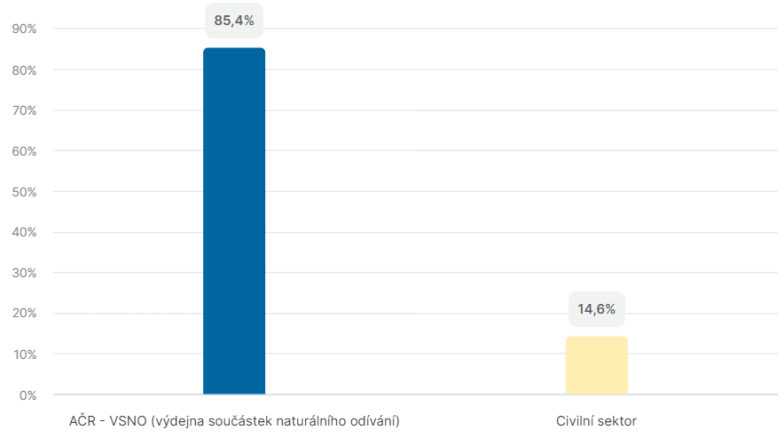

Graf 14 - Vyhodnocení otázky č. 14 (vlastní, 2022)

Otázka č. 15: Batoh, který používáte ve službě, je jakého původu?

Zjištění, že 62 % vojáků nosí ve službě k uniformě batoh zakoupený v civilním sektoru je značně alarmující. Značí nevhodnost a nedostatečnost oficiálně zavedených batohů z mnoha důvodů. Další negativní aspekt zjištění je ústrojová nekázeň v řadách AČR.

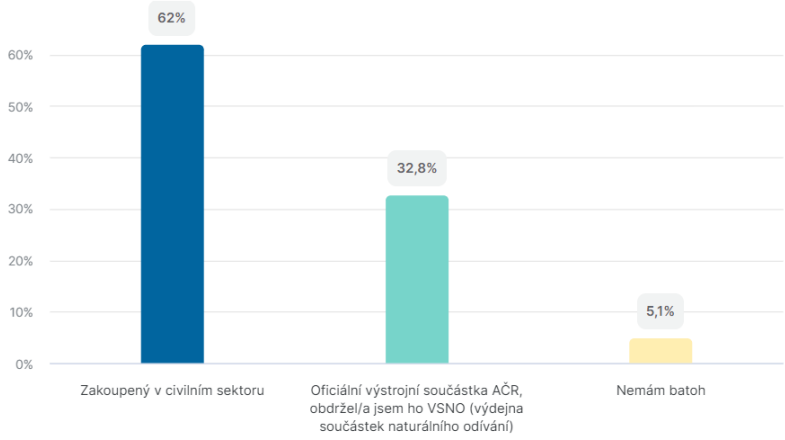

Graf 15 - Vyhodnocení otázky č. 15 (vlastní, 2022)

Otázka č. 16: Jak jste spokojen/a s maskovacím oděvem ECWCS (Extended Cold Weather System)?

Hodnota výsledku otázky hodnotící oděv ECWCS je lehce přes 1 bod v plusové ose, což není úplně pozitivní zjištění, ovšem je nutné brát zřetel na nepříliš časté užívání tohoto oděvu, a proto neshledávám tento výsledek jako negativní aspekt.

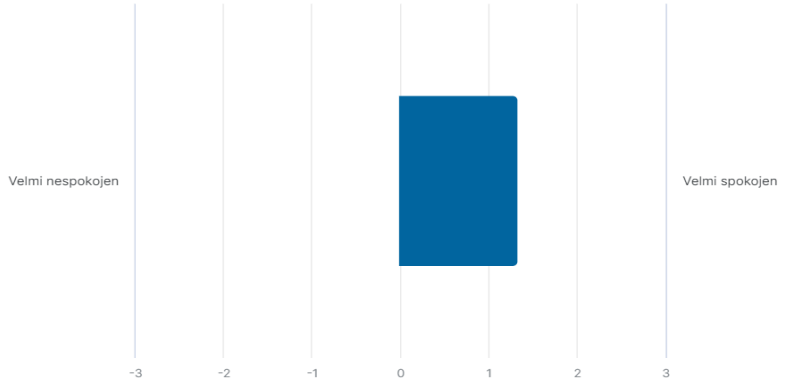

Graf 16 - Vyhodnocení otázky č. 16 (vlastní, 2022)

Otázka č. 17: Jaká je vaše celková spokojenost s výstrojním systémem AČR (nárok na obměnu součástek, nákup v VSNO).

Nápověda k otázce: Čím více hvězdiček, tím větší spokojenost.

První 4 místa jsou pod hranicí 5 bodů z celkové 10 bodové stupnice spokojenosti. Výstrojní systém se rozhodně netěší oblibě a vzhledem k tomu, že logistické služby jsou služby pro vojáka, není nynější stav ani zdaleka vyhovující.

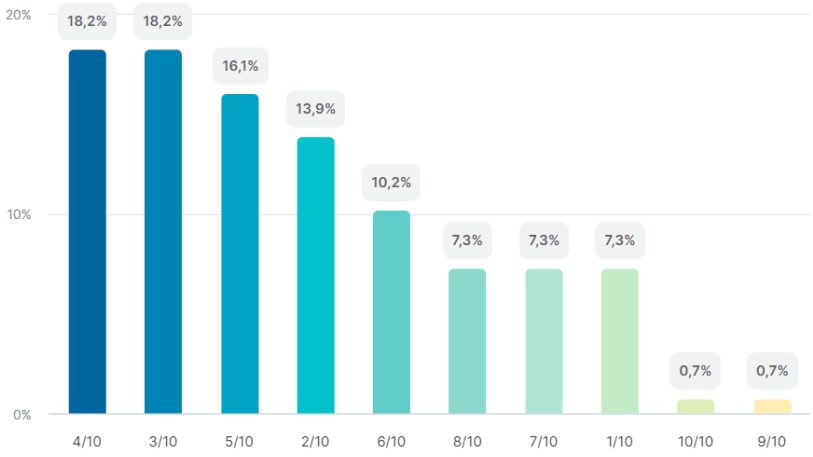

Graf 17 - Vyhodnocení otázky č. 17 (vlastní, 2022)

7.1 Vyhodnocení dotazníkového šetření

Výsledky dotazníkového šetření ukazují na nedostatky konkrétních druhů výstroje, viz analýza hodnocení u každé otázky. Napříč AČR je globální nespokojenost, jak s výstrojním systémem, tak s poměrně značnou skupinou výstrojních součástek. Domnívám se, že tato neuspokojivá situace, kdy si spousta vojáků v činné službě musí obstarávat výstroj v civilní sféře na vlastní náklady, tak aby byla vůbec schopna vykonávat své povolání zahrnující i pomoc při krizových stavech a mimořádných událostech, není v pořádku. Rozhodně může narušit plnění stanovených cílů a rozkazů.

8 STRUKTUROVANÝ ROZHOVOR

V rámci druhé kapitoly praktické části bakalářské práce proběhl řízený rozhovor s odborníky z oblasti modernizace výstroje AČR. Vybraným odborníkem je paní npor. Ing. Jana Švecová, PhD. z katedry logistiky, Fakulty vojenského leadershipu Univerzity obrany v Brně. Je členkou Vědecké rady fakulty a podílí se na výzkumu v projektech plánu inovací výstroje AČR. Jako druhý odborník, který byl osloven, je prap. Bc. Pavel Žiga. Je členem Stálého integrovaného pracovního týmu (SIPT 2) u Centra zabezpečení materiálem týlových služeb – Brno, pod vedením plukovníka gšt. Ladislava Bujárka, který je zodpovědný za programy a projekty v plánu inovace výstroje AČR. Praporčík Žiga se svými téměř třicetiletými zkušenostmi v AČR a účastí na spoustě zahraničních operací je zároveň i jeden ze 40 vybraných adeptů z řad profesionálních vojáků k testování prototypů výsledků výzkumu v oblasti výstroje.

Otázka č. 1: Jakým směrem se ubírá modernizace AČR (materiál, technologie, sortiment, obnova)?

J. Š.:*„Snaha o interoperabilitu se zahraničními armádami. Narážíme ale na náš systém akvizičního procesu.“*

P. Ž.:*„V současné chvíli se připravují ve spolupráci s firmou Koutný a Carinthia nové výstrojní součástky příslušníků AČR, které by měly nahradit stávající.“*

Otázka č. 2: Jaké můžeme očekávat inovace v oblasti vystrojování AČR?

J. Š.: *„Můžeme očekávat inovace v oblasti polní uniformy.“*

P. Ž.:*„Jedná se o kompletní obnovu stávajících výstrojních součástek v podobě kalhot, blůzy, kabátu, blůzy pod balistickou ochranu, zimních doplňků, oděvu do deště, taktických*
a zimních rukavic.“

Otázka č. 3: Jaká armáda světa má, dle Vás, nejkvalitnější výstroj a proč?

J. Š.:*„Netuším a nesmím sdělovat ani svůj názor. Co se týká problematiky vrstvení vojenských součástek dle klimatických oblastí, mám z literatury zkušenost, že je na tom dost dobře armáda Norska. Je to ale asi přirozené vzhledem k jejich poloze na planetě.“*

P. Ž.:*„V současné době disponují armády NATO kvalitními výstrojními součástkami na velmi podobné úrovni. Osobně spatřuji rozdíly ve variaci doplňků, kde pravděpodobně dominuje armáda USA.“*

Otázka č. 4: Můžete uvést konkrétní zahraniční součástku výstroje, která by byla dle Vás vhodná k zavedení i u nás?

J. Š.:*„Uvažuje se o zavedení zateplených součástek, jako jsou např. SNUGPAK blůza i kalhoty, kterou AČR nemá a chybí pro teploty pod -15°C.“*

P. Ž.:*„Preference se budou lišit s ohledem na charakter jednotky. (pilot, tankista, výsadkář, atd..).“*

Otázka č. 5: Jaké máte vlastní poznatky o výstroji armád USA, Německa, Polska a Maďarska?

J. Š.:*„Vlastní žádné.“*

P. Ž.:*„Vlastní zkušenost mám pouze s výstrojí USA. Funkční materiál, praktické střihy, spolu se spoustou doplňků. Vše koresponduje s aktuálními požadavky pro plnění úkolů.“*

Otázka č. 6: Na jakou výstrojní součástku můžeme být v AČR skutečně pyšní?

J. Š.:*„Netuším. Z vlastní zkušenosti mi pro moji funkční náplň lektora na UO vyhovuje jak letní polní stejnokroj 95 a lehké termo 2012, tak např. letní uniforma 2005, která, co se týče komfortu, úžasně funguje, ale paradoxně se již nedá sehnat.“*

P. Ž.:*„Osobně se přikláním k oděvu do deště od firmy Carinthia.“*

Otázka č. 7: Jaký je Váš názor na nynější výstroj AČR?

J. Š.:*„Můj názor na nynější výstroj je různý podle druhu součástek. Moc záleží na faktorech, které nošení výstrojních součástek v mnoha ohledech velmi ovlivňují.“*

P. Ž.:*„Každý detail a kvalita výstrojních součástek poskytuje svému uživateli nezbytný komfort a výrazně tak zefektivňuje plnění zadaných úkolů. Z tohoto důvodu většina příslušníků bojových jednotek AČR investuje vlastní peníze do nákupu výstrojních součástek.“*

Otázka č. 8: Výsledky mého dotazníku hovoří o nespokojenosti spousty respondentů s konkrétními součástkami, jako jsou např. sportovní obuv, batohy, spacáky, polní obuv, zimní doplňky, … Spoustu položek si kupují v civilním sektoru. Jaký je na to Váš názor?

J. Š.:*„Vím o tom. Hodně záleží na tom, k čemu a na jakou činnost vojáci tyto koupené součástky potřebují (viz předešlá otázka). Za vystrojení vojáků odpovídá jejich velitel a ten by se měl o svoje vojáky postarat. Je to individuální, útvar od útvaru je to jiné. Spousta vojáků je naopak s naší výstrojí spokojená. Systém vystrojování byl dlouhou dobu takový, jaký byl, hodně to záviselo také na tom, kdo o konkrétních bolístkách v průběhu let rozhodoval podle daných financí a omezených podmínek (regulace součástek, priorita mise apod..). V současnosti se stávající vedení výstrojní služby AČR snaží o obnovu a optimalizaci výstrojního zabezpečení jak v oblasti legislativní, běžného chodu VSNO, přípravu na zvýšené BoPo, tak v oblasti výzkumu a vývoje výstroje.“*

P. Ž.: *„Odpověď u předchozí otázky zahrnuje i odpověď na tuto otázku. Každý detail a kvalita výstrojních součástek poskytuje svému uživateli nezbytný komfort a výrazně tak zefektivňuje plnění zadaných úkolů. Z tohoto důvodu většina příslušníků bojových jednotek AČR investuje vlastní peníze do nákupu výstrojních součástek.“*

Otázka č. 9: Jak ideálně vidíte naši výstroj za 20 let?

J. Š.:*„Netuším. Je to vše o lidech, penězích, akvizičním procesu a celkově systému AČR. Situace se mění každou chvíli. Priority se mění podle vedoucích pozic AČR.“*

P. Ž.:*„Osobně se domnívám, že pokud nepřejdeme na univerzální výstrojní součástky západních armád, budeme stále vymýšlet vymyšlené a budeme o několik kroků nazpět.“*

Otázka č. 10: Jaké světové moderní trendy výstroje momentálně jsou a jaké konkrétní nadchly Vás?

J. Š.:*„To je spíše otázka na vojáky, které nosí zahraniční součástky. Já se k tomuto vyjadřovat nebudu.“*

P. Ž.:*„S ohledem na změnu mého služebního zařazení, již tyto trendy nesleduji.“*

Otázka č. 11: Momentální bezpečnostní situace ve světě nahrává zvýšeným dotacím do obranu státu. Domníváte se, že se to promítne i do oblasti výstroje? (např. zrychlení zavádění novinek do oběhu, zvětšení počtu projektů inovací,…?)

J. Š.:*„K tomu bych se nerada vyjadřovala.“*

P. Ž.:*„Doufám. Bohužel nedokážu s ohledem na neznalost nákupních mechanizmů posoudit.“*

Otázka č. 12: Do plánu inovace výstroje se řadí vícero zajímavých produktů. Můžete nám některé poodhalit? Jaké prioritizace má v této oblasti NGŠ AČR v nynější době?

J. Š.: *„Nemůžu.“*

P. Ž.:*„Domnívám se, že s ohledem na několikaletou proluku ve výrobě stejnokrojů, bude nyní věnována nemalá část úsilí právě této oblasti.“*

Otázka č. 13: Teď je velmi medializovaný projekt BDU MAD21. Můžete nám k němu něco málo prozradit? Jak daleká je ještě cesta nových „maskáčů“ mezi nás – koncové prvky?

J. Š.:*„Nemůžu. Jakmile bude projekt ukončen, pak teprve mohu něco sdělovat.“*

P. Ž.:*„S ohledem na současnou vývojovou fázi, za použití nejnovějších technologických postupů a materiálů, nemohu poskytnout k této části otázky více údajů. Na podkladě svých dosavadních zkušeností se domnívám, že zmiňované výstrojní součástky budou na plný profil zavedeny do AČR v horizontu pěti let.“*

Otázka č. 14: Jaké byste, jako odborník, navrhl/a implementovat nové trendy do výstroje profesionálního vojáka budoucnosti?

J. Š.: *„To bych nerada hodnotila.“*

P. Ž.: *„Dle mého názoru je vynaložené úsilí a investice do vývoje určitého typu výstrojních součástek a technologií nevyvážené, s ohledem na široký sortiment zahraničních společností, které se touto problematikou zabývají v dlouhodobém horizontu.“*

Otázka č. 15: Má AČR ve svém hledáčku také hi-tech projekty jako např. exoskelety?

J. Š.: *„Netuším.“*

P. Ž.: *„Opět předchozí odpověď u otázky č. 14 zahrnuje odpověď i na tuto otázku.“*

8.1 Vyhodnocení strukturovaného rozhovoru

Na základě zjištěných dat z rozhovoru je zjevné, že v rámci modernizačních projektů, AČR pracuje přesně v místech oblasti výstroje, kde je obměna nutná. AČR si je přesně vědoma, kde jsou nedostatky, což lze pouze pozitivně hodnotit. I když výsledky rozhovoru zcela nenaplnily očekávání, často jsou odpovědí na nedostatky uvedené respondenty v šetření.

9 NÁVRHY NA IMPLEMENTACI NOVÝCH TRENDŮ

Na základě stanovených cílů bakalářské práce a následného výzkumu bylo dosaženo výsledků, které umožňují objektivně navrhnout způsoby vedoucí k možné nápravě nedostatků ve zkoumané oblasti výstroje a vystrojování. Zkvalitnění současného stavu s použitím implementace nových trendů. Cílem mé bakalářské práce je tedy návrh na zlepšení nynějšího stavu výstroje a vystrojování s implementací moderních trendů na základě zhodnocení současného stavu výstroje AČR, komparace stavu s vybranými armádami a novými trendy. Ten by vedl ke zkvalitnění a modernizaci výstroje AČR, tak, aby odpovídala nynějším potřebám, standardům a byla schopná plné interoperability s ostatními příslušníky NATO v jakýchkoliv situacích.

Ze zjištěných dat z dotazníku, které poukazují na zřejmou nespokojenost vojáků s nynější výstrojí, rozhovorem s odborníky a celkového souhrnu informací z teoretické části bakalářské práce jsou návrhy na opatření uvedeny ve dvou stupních. První stupeň se zaměřuje na optimalizaci výstrojního systému a ten druhý na konkrétní prvky ve výstroji.

9.1 Návrh na optimalizaci výstrojního systému v ozbrojených silách ČR

V podkapitole číslo 3.2 je jasně popsán systém vystrojování v ozbrojených silách ČR. Systém doznal v posledních několika letech výrazných změn především zrušením bodů a elektronického konta. V praxi to značí možnost obměny pro každého vojáka, který má díky uplynulé směrné době užívání na součástku nárok, aniž by musel řešit případný nedostatek bodů na elektronickém kontě a tím si tedy potřebu nemohl zrealizovat. Tato změna skýtá i kladnou odezvu od vojákyň vracejících se po rodičovských dovolených, které si výstroj právě kvůli nízkému zůstatku bodů nemohly dovolit doplnit či obměnit. Nadále tu ale převládá horší zásobení VSNO všemi potřebnými položkami v sortimentu. Chybí také velikosti. Značná je také časová vytíženost daných středisek vystrojováním prioritizovaných jednotek (jednotky vysílané do zahraničních operací, stáží nebo rekruti). Výše zmíněné poznatky by vyřešil, již pro celou AČR plně funkční Objednávkový systém výstroje AČR viz podkapitola 3.2, který je stále v testovacím modulu. OSV by vyřešil i zbytečné služební cesty do VSNO a tím i ušetřil náklady AČR za proplacení jízdních nákladů a absenci vojáka ve službě.

Kapitola číslo 4 mimo jiné také objasňuje systémy vystrojování v ní zmíněných států, a proto je možno zjištěná data využít i při návrzích na zkvalitnění stavu v ČR. Vzhledem

k nuancím v systémech je možno zhodnotit nedostatky, ale zároveň si vzít příklad z pozitiv a implementovat je do zkvalitnění systému v AČR. Dle mého názoru profesionálního vojáka s více než patnáctiletou praxí se domnívám, že kýžený pozitivní dopad na způsob vystrojování by měla vyšší četnost VSNO, a to na každém útvaru, se zacílením na daný druh vojska a individuální potřeby dané jednotky. Relevantní je i reakce na odpověď v dotazníku, kde přes 90 % dotázaných uvedlo jako svůj hlavní oděv ve službě, polní stejnokroj 95, a tudíž skladovací a výdejní střediska pro služební a vycházkový stejnokroj by mohla být zachována pouze v Praze, kde je četnost denního nošení uvedených stejnokrojů největší a stejně je tomu v Brně.

Modelově lze uvézt medializovaný 43. výsadkový pluk v Chrudimi. Zde by bylo VSNO zásobeno součástkami pro normu základní, zvýšenou normu pro výsadkáře a zvýšené normy pro vojáky působící v zahraničí, vzhledem k jejich častému nasazení v zahraničních oblastech. Avšak základní norma by zde mohla být částečně krácena o služební a vycházkový stejnokroj, který je u této jednotky využíván velmi sporadicky. V případě potřeb těchto uniforem by vojáci ideálně navštívili nejbližší VSNO s tímto sortimentem (Praha, Brno). Ale toto by bylo adekvátní za předpokladu, že by se z nějakého důvodu neosvědčil a nefungoval OSV. V ideálním případě funkčního OSV se objednávka potřebné výstroje uskuteční pouze přes OSV s doručením na útvarové VSNO. VSNO by se fyzicky navštívilo pouze v případě služeb oprav výstroje nebo úprav výstroje na míru.

Další zdokonalení systému by přineslo hrazení potřebné součástky v VSNO či OSV vlastními prostředky v případě, kdy na ni voják nemá dle směrné doby užívání ještě nárok, ale potřebuje ji k výkonu své služby. Doba absence výstroje se znatelně zkrátí o čas formální žádosti cestou nadřízeného o ztrátě a náhradě. Navíc se zjednoduší cesta k potřebné oficiální výstroji, aniž bylo potřebné navštívit civilní sektor bazarů, armyshopů apod. se značným omezením ústrojové nekázně.

9.2 Návrh na optimalizaci výstroje v ozbrojených silách ČR

V této podkapitole bude primárně využito dat z dotazníkového šetření doplněné o informace ze strukturovaného rozhovoru doplněné o fakta z teoretické části. V dotazníku respondenti projevují celkovou převládající nespokojenost s nynější výstrojí v různých oblastech a poukazují na nedostatečnost či úplnou absenci konkrétních součástek výstroje, mezi které patří batohy se vzorem 95 v různých objemech; kompletní zimní výstroj, včetně doplňků (čepice ideálně s hodnostním označením, rukavice, funkční termoprádlo, funkční

teplé ponožky); pohodlná inovovaná polní obuv typu LOWA; moderní a hlavně funkční sportovní ústroj včetně obuvi běžecké a sálové; prvky balistické ochrany převážně zmiňovaná byla balistická vesta a nosiče plátů, chest-rigy; střelecké a taktické doplňky (sluchátka, brýle, rukavice); funkční spodní prádlo včetně ponožek; osobní lékárničky; svítilny (čelovky); funkční mikina s hodnostním označením; cestovní taška na kolečkách; celkové absenci menších velikostí a také ryze dámských střihů výstroje.

Možné návrhy ke zlepšení u konkrétních součástek jsou rozděleny do několika skupin dle typů způsobu řešení problémů.

Nejdříve je třeba se zaměřit na **první skupinu, a to je výstroj, která je již v AČR zavedená, ale momentálně nedostupná všem poptávajícím**. Jedná se o prvky balistické ochrany, jako jsou často v dotazníku zmiňované nosiče plátů či balistické vesty. Pod zkratkou NPNTV 2017 se skrývá nízkoprofilový nosič taktické výstroje (u 43. výsadkovém pluku již přes rok), který společně s VOBU 2018 neboli vestou ochrannou balistickou univerzální 2018 vše od české firmy Fenix Protector jsou v armádě již zavedeny. Je tedy dobré vědět, že poptávanou výstrojí AČR disponuje a je jen otázkou času, kdy se dostane i k dalším jednotkám. (Security magazin, 2022; Hlaváč, 2021)

Druhá skupina výstroje, je dle dat z rozhovoru, **ve fázi vývoje, tedy zařazení do výstroje v blízké budoucnosti** a tím i naplnění požadavků a poptávky vojáků. Do této skupiny patří nový polní stejnokroj BDU MAD21, kompletní zimní výstroj včetně doplňků a termo prádla, taktické rukavice, oděvů do deště a blůzy pod balistickou ochranu. Je patrné, že seznam inovované výstroje koresponduje s výčtem výstroje, který vojáci uvedli jako nedostatečný či zcela postrádaný, což je nutné velmi kladně hodnotit. Vedení AČR si je vědomé, kde má oblast výstroje nedostatky.

Třetí skupinou je výstroj, která ve skladech klasických VSNO chybí nebo je nedostačující, ale v AČR se vyskytuje. Bohužel tato skupina tvoří podstatnou část v průzkumu. Nejbolestivějším trnem jsou vhodné batohy pro všechny funkce v Ozbrojených silách ČR. Návrhem na řešení je poznatek praporčíka Žigy, který uvedl, že pokud nepřejdeme na univerzální výstrojní součástky západních armád, budeme stále vymýšlet vymyšlené a budeme o několik kroků nazpět s tím, že dle jeho zkušeností mají nejucelenější výstrojní součástky s vynikající kompatibilitou včetně zmíněných batohů Ozbrojené síly USA. Jeho tvrzení dokládá také fakt, že na základě NVMO č. 35/2020 Zavádění vojenského materiálu do užívání v resortu MO, již několik speciálních jednotek v AČR disponuje výstrojí spojeneckých armád konkrétně hlavně výstrojí USA. Doslovně

se jedná o polní stejnokroje ve vzoru MultiCam a taktéž o poptávanou polní obuv značky LOWA. Na základě výše zmíněného NVMO lze po několika druzích zkoušek a atestů zavést výstroj spojeneckých armád a v rámci Aliance by to bylo vzhledem k závazkům a společným cílům NATO celoplošné zavedení univerzální výstroje více než žádoucí. Výstroj USA disponující moderními technologiemi včetně nejnovějších materiálů, která splňuje požadavky napříč oblastmi, by byla vhodná.

Poslední skupina se týká výstroje, která je zastaralá, nevyhovující, nefunkční či ve výstroji zcela chybí. Do této množiny patří nefunkční sportovní ústroj včetně obuvi běžecké a sálové, ponožky ke všem stejnokrojům, spodní prádlo a cestovní zavazadlo na kolečkách. Řešení je nasnadě. Spousta českých firem vyrábí funkční, moderní a cenově dostupné vybavení a na základě tendrů by bylo možné výstroj obměnit. Jako další možnost je stejný typ řešení jako u předchozí skupiny na základě NVMO č. 35/2020 Zavádění vojenského materiálu do užívání v resortu MO zavedení již zavedeného a fungujícího i jinde.

Každý problém, nedostatek a výtka v dotazníkovém šetření má své řešení, ale všechny návrhy na implementaci nových trendů, které jsou schopny optimalizovat výstroj a výstrojní systém a tím spokojenost vojáků a zefektivnění plnění zadaných úkolů, mají společný základ, který nám nastínila SWOT analýza v KVAČR 2030 a tím je nedostatečný zdroj financí k zajištění obrany státu prolínající se všemi oblastmi.

ZÁVĚR

Celková problematika výstroje je velmi úzce spjata se samotnou připraveností profesionálních vojáků k plnění úkolů a závazků. Čím vyšší připravenost vojáků bude, tím snazší bude provádění úkolů stanovených platnými předpisy jmenovanými v úvodu.

Dotazníkové šetření nám poukazuje na stav výstroje dle názorové hladiny profesionálních vojáků. Výsledky odpovídají tomu, že vojáci v činné službě nejsou spokojeni se stavem výstroje ani vystrojování. Jelikož jsou si vědomi důležitosti kvalitní výstroje, komfortu v kvalitě plnění úkolů daných platnými předpisy, uchylují se k nákupu chybějících součástek na vlastní náklady. Tento fakt je potvrzen i odborníky v dané problematice ve strukturovaném rozhovoru, který odhaluje blízkou budoucnost v inovacích výstrojních součástek. Modernizační projekty korespondují s požadavky mezi respondenty. Toto zjištění charakterizuje a potvrzuje záměr důležitých dokumentů pro obranu, a to Strategie vyzbrojování a podpory rozvoje obranného průmyslu České republiky do roku 2030 a Koncepce obranného aplikovaného výzkumu. I přes evidentní snahu zdokonalení výstroje a několika zásadních změn v systému vystrojování je na základě zjištěných dat v průzkumu doporučena optimalizace stavu v podobě návrhů na implementaci nových trendů do výstroje a systému vystrojování. Návrhy na řešení objevených nedostatků zmírní nelibost vojáků s kvalitou výstroje i systému, kterým své součástky dostávají, ale může odstranit i ústrojová nekázeň, což je negativní záležitost napříč celými ozbrojenými silami našeho státu a v očích veřejnosti nevrhá přívětivé světlo na příslušníky ozbrojených sil. Podpora a pozitivní vnímání široké veřejnosti je pro vojáky například v rámci plnění úkolů ochrany obyvatelstva klíčové.

Dalším aspektem pro vysokou připravenost vojáků je globální světová bezpečnost, která se i vlivem ruské okupace Ukrajiny rapidně horší. Cvičení a prověřování připravenosti ozbrojených sil je v dnešní době bezprecedentní. Cvičení s partnery z Aliance, jsou důležitým kritériem k dosahování potřebné úrovně bojové přípravy, která spojence ujišťuje o platné kolektivní obraně. Demonstruje sílu a schopnost NATO ubránit se. V souladu s přijatými závazky a standardy je společné působení v rámci operačního nasazení, kombinovatelnost výstroje i výzbroje, doktrinální jednota a jednotná komunikace zásadní. Proto další z návrhů na implementaci nových trendů poukazuje na řešení slučitelnosti výstroje projektem zavedení univerzálních stejnokrojů a součástek pro celou Alianci. Tím je zaručena plná kompatibilita vždy a všude napříč logistickým zabezpečením

všech zúčastněných států při různých druzích nasazení, sjednotí standardy a vyhoví potřebám všech armád.

Při shrnutí všech návrhů na optimalizace stavu, implementací trendů a aplikací analýzou zjištěných dat ve sféře problematiky výstroje a vystrojování lze konstatovat, že cíle bakalářské práce jsou splněny.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

BALEKA, Vladimír a kol. 2009. *Vojenská logistika: Vojenská doktrína*. Vyškov: Institut doktrín VeV-VA, Pub-41-00-02

BONSOR, Kevin. 2005. *How the Future Force Warrior Will Work*. HowStuffWorks.com. [online].[cit. 2022-04-05]. Dostupné z:https://science-howstuffworks-com.translate.goog/ffw.htm?_x_tr_sl=en&_x_tr_tl=cs&_x_tr_hl=cs&_x_tr_pto=sc

ČESKO, 1999. *Zákon číslo 219/1999 Sb*., Zákon o ozbrojených silách České republiky. In: Sbírka zákonů České republiky. [online]. [cit. 2022-03-10]. Dostupný z: https://www.zakonyprolidi.cz/

ČESKO, 1999. *Zákon číslo 221/1999 Sb*., Zákon o vojácích z povolání. In: Sbírka zákonů České republiky. [online]. [cit. 2022-03-10]. Dostupný z: https://www.zakonyprolidi.cz/

ČESKO, 1999. *Vyhláška číslo 266/1999 Sb*., Vyhláška o způsobu zabezpečování bezplatného stravování, výstrojních a přepravních náležitostí a o zabezpečování ubytování vojáků z povolání. In: Sbírka zákonů České republiky. [online]. [cit. 2022-03-10]. Dostupný z: https://www.zakonyprolidi.cz/

ČESKO, 2000. *Zákon číslo 241/2000 Sb*., Zákon o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů. In: Sbírka zákonů České republiky. [online]. [cit. 2022-03-10]. Dostupný z: https://www.zakonyprolidi.cz/

ČESKO, 2000. *Vyhláška číslo 498/2000 Sb*., Vyhláška Správy státních hmotných rezerv o plánování a provádění hospodářských opatření pro krizové stavy. In: Sbírka zákonů České republiky. [online]. [cit. 2022-03-10]. Dostupný z: https://www.zakonyprolidi.cz/

ČESKO, 2016. *Zákon číslo 45/2016 Sb*., o službě vojáků v záloze. In: Sbírka zákonů České republiky. [online]. [cit. 2022-03-10]. Dostupný z: https://www.zakonyprolidi.cz/

ČESKO, 2021. *Vyhláška číslo 431/2021 Sb*., Vyhláška, kterou se mění vyhláška č. 266/1999 Sb., o způsobu zabezpečování bezplatného stravování, výstrojních a přepravních náležitostí a o zabezpečování ubytování vojáků z povolání, ve znění pozdějších předpisů. In: Sbírka zákonů České republiky. [online]. [cit. 2022-03-10]. Dostupný z: https://www.zakonyprolidi.cz/

DURDÍK, Vilém. 2015. *Husitství.* Husitství [online]. [cit. 2022-03-16]. Dostupné z: https://husitstvi.cz/vojenstvi/husitske-valecnictvi/

ERWIN, Sandra. 2006. *Land Warriors Link Up With Stryker Vehicles.* Wayback Machine, National Defense Magazine. [online]. [cit. 2022-02-12]. Dostupné z: https://www.nationaldefensemagazine.org/articles/2006/5/1/2006may--land-warriors-link-up-with-stryker-vehicles

GOURLEY, Scott. 2013. *The Rise of the Soldier Systém*. Defensemedianetwork.com. [online]. [cit. 2022-02-18]. Dostupné z: https://www.defensemedianetwork.com/stories/the-rise-of-the-soldier-system/

HAJNA, Petr. 2009. *Poslání a úkoly logistiky AČR od jejího vzniku do současnosti*. Vojenské rozhledy. [online]. [cit. 2022-04-05]. Dostupné z: https://www.vojenskerozhledy.cz/kategorie-clanku/podpora-a-zabezpeceni/poslani-a-ukoly-logistiky-acr-od-jejiho-vzniku-do-soucasnosti

HAJNA, Petr, FOLTIN, Pavel, KRČ, Miroslav. 2004. *Logistika v ozbrojených silách*. Vyškov. ISBN 80- 7231-119-0

HEARY, Jamey, 2010. *Top 5 DARPA technology projects of 2010.* Network World [online].[cit. 2022-04-5]. Dostupné z: https://www.networkworld.com/article/2229960/top-5-darpa-technology-projects-of-2010-part-1-of-3.html

HLAVÁČ, Daniel. 2021. *NPNTV 2017: Nový nosič plátů Armády ČR*.armadninoviny.cz[online]. [cit. 2022-04-05]. Dostupné z: https://www.armadninoviny.cz/takticka-vystroj-armady-cr.html

CHAVIRÉ, Frédéric. *La charge de cavalerie, de Bayard á Seydlitz* S. [online]. [cit. 2022-04-05]. Dostupné z: http://www.theses.fr/2009NANT3041

JANDA, Martin. 2011. *Britští vojáci se těší jejich uniforma vyrobí energii*. 21stoleti.cz. [online]. [cit. 2022-03-12]. Dostupné z: https://21stoleti.cz/2011/07/21/britsti-vojaci-se-tesi-jejich-uniforma-vyrobi-energii/

JIRÁSEK, David. 2018. *Výzbroj a výstroj výsadkářů a průzkumníků 1947-2001*, Praha, Mladá fronta, ISBN 978-80-204-5079-1

KOTALA, Jan. 2007. *Síly 21. století-od pojmu k realitě*. Brno: UNOB. [online].[cit. 2022-03-18].Dostupné z: https://www.unob.cz/eam/Documents/Archiv/EaM_2_2007/Kotala.pdf

KOVAŘÍK, Jiří. 2015. *Římské války*. První vydání. Třebíč: Akcent. ISBN 978-8074-100-6.

KUTÍLKOVÁ, Dagmar, MŽYKOVÁ Marie. 2008. *Vojenské odívání: od třicetileté války do počátku 20. stol.* Vyd. 1. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny. ISBN 978-80-7106-934-8

LACINA, Jiří, 2021. *Obleky jako pro Iron Mana budou brzy mnohem dostupnější. Lidem změní život.*iDnes [online].[cit. 2022-04-15]. Dostupné z:https://www.idnes.cz/ekonomika/zahranicni/exoskeleton-technologie-roboticke-obleky-dostupnost-cena.A210412_141041_ekoakcie_jla

LE GOFF, Jacques. 1999. *Středověký člověk a jeho svět*. Praha: Vyšehrad. ISBN 80-7021-274-8.

MO ČR – VHÚ Praha. 2019. *Koncepce výstavby Armády České republiky 2030*. [online]. [cit. 2022-04-05]. ISBN 978-80-7278-789-0. Dostupné z: https://acr.army.cz/images/id_40001_50000/46088/koncepce__2030.pdf KVAČR

MALÝ, Daniel. 2021. Příslušník 2. pěší divize. Plzeň: Projekt Plzeň 1945. [online]. [cit. 2022-03-01]. Dostupné z: http://plzen1945.cz/?page_id=734

MO ČR – OKP MO. 2011. *Bílá kniha o obraně*. Praha. [online]. [cit. 2022-04-01]. Dostupné z: https://mocr.army.cz/assets/informacni-servis/zpravodajstvi/bila-kniha-o-obrane-190511_1.pdf

MO ČR, 2012. *NVMO číslo 12/2012*, Stejnokrojový výnos. [online]. [cit. 2022-03-10]. Dostupný z: https://www.army.cz/assets/vystroj/stejnokrojovy-vynos-12_2013.pdf

MO ČR, 2014. Vojenské zařízení 5512. Výstroj českých vojáků. Katalog a užitné vlastnosti. Brno, 3. vydání.

MO ČR, 2016. *Koncepce obranného aplikovaného výzkumu, vývoje a inovací na období 2016 až 2022.* Praha. [online]. [cit. 2022-04-01]. Dostupné z: https://vyzkum.army.cz/sites/vyzkum.army.cz/files/dokumenty/zakladni-stranka/iii_koncepce.pdf

MO ČR, 2016. *Nařízení Náčelníka Generálního štábu AČR k úpravě vnějšího vzhledu vojáků* ze dne 1. 11. 2016. [online]. [cit. 2022-03-10]. Dostupný z: https://aztechonin.army.cz/sites/aztechonin.army.cz/files/dokumenty/zakladni-stranka/vnejsi_vzhled_vojaka_acr.pdf

MO ČR, 2017. *NVMO č. 58/2017* Věstníku MO, Výstrojní předpis. [online]. [cit. 2022-03-10]. Dostupný z: https://acr.army.cz/vystroj/stejnokroje-a-pravidla-jejich-noseni-10983/

MO ČR, 2020. *NVMO č. 35/2020* Věstníku MO, Zavádění vojenského materiálu do užívání v resortu MO. Dostupný z: https://mocr.army.cz/assets/informacni-servis/povinne-informace/1-uredni-deska/zakon-106/odp/vnitrni-predpis-v47_11-s-prilohami.pdf

MO ČR, 2021. *Strategie vyzbrojování a podpory rozvoje obranného průmyslu České republiky do roku 2030.* Praha. [online]. [cit. 2022-04-01]. Dostupné z: https://mocr.army.cz/assets/informacni-servis/zpravodajstvi/iii--strategie_fin-_002_.pdf

MO ČR, 2021. *Agentura logistiky*. Army.cz. [online]. [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: https://acr.army.cz/struktura/generalni/zn_ns/slogistiky/log1/agentura-logistiky-228741/

MZV ČR, 2015. *Bezpečnostní strategie České republiky* 2015. Praha. ISBN 978-80-7441-005-5.

NATO, 2021. *Defence Expenditure of NATO Countries (2014-2021)*. In: Nato.int [online]. Washington, DC: nato.int [cit. 2022-02-23]. Dostupné z: https://www.nato.int/nato_static_fl2014/assets/pdf/2021/6/pdf/210611-pr-2021-094-en.pdf

NEUVIRT, Petr. 2019. *Majetek a peněžní prostředky státu vynakládané na pořizování a distribuci výstroje příslušníků Armády České republiky*. Praha:NKÚ. [online]. [cit. 2022-03-10]. Dostupné z: https://www.nku.cz/scripts/rka/detail.asp?cisloakce=18/17

PERNICA, Petr. 2005. *Logistika pro 21. Století*. 1. díl. 1. vyd. Praha: Radix, spol. s r.o., ISBN 80-86031-59-4.

PIVOŇKA, Michal. 2020. *Nízkoprofilové nosiče taktické výstroje.* [online].[cit. 2022-04-05].Dostupnéz:https://www.stvgroup.cz/file/bcd3f1120867e487b0f6991b5ffb998d/2134/220301%20FENIX%20Protector%20-%20NPNTV.pdf

SECURITY MAGAZIN, 2022. *Dodavatel balistických vest pro AČR.* Securitymagazin.cz [online].[cit. 2022-03-10]. Dostupné z:https://www.securitymagazin.cz/defence/dodavatel-balistickych-vest-pro-acr-na-vyvoji-uzce-spolupracujeme-s-vojaky-vyvazime-i-do-zahranici-1404068117.html

SPARKS, Emma, 2012. *Advances in military textiles and personal equipment*. Woodhead Publishing. Oxford. ISBN 184-56-969-99.

ŠIŠKA, Martin. 2021. *Plán vojenských cvičení* AČR v roce 2022.czdefence[online]. [cit. 2022-04-05]. Dostupné z: https://www.czdefence.cz/clanek/plan-vojenskych-cviceni-acr-se-zahranicnimi-partnery-v-roce-2022

ŠPINAR, Martin. 2019. *Výstrojní zabezpečení příslušníků Armády České republiky*. Brno. Diplomová práce. Univerzita obrany v Brně

ŠPITÁLNÍK, Zdeněk. 2014. *Šedomodrá záplava*. Praha: vhu.cz. [online].[cit. 2022-03-02]. Dostupné z: http://www.vhu.cz/sedomodra-zaplava/

TECHNOLOGY OF ARMY. 2006. *Land Warrior Integrated Soldier Systém*. Washington:Army technology.com. [online].[cit. 2022-04-05]. Dostupné z: https://www.army-technology.com/projects/land_warrior/

WILSON, Tracy. 2011. *Liquid body armor*.Science.com. [online].[cit. 2022-04-05]. Dostupné z: https://science.howstuffworks.com/liquid-body-armor.htm

Vojenské uniformy a výstroj. Čes. vyd. Praha: Slovart, 1995. Obrázkový slovník. ISBN 80-85871-13-0.

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

AČR	Armáda České republiky
ALog	Agentura logistiky
CIF	Central Issue Facility (Středisko pro vystrojování)
ČR	Česká republika
EDA	The European Defence Agency (Evropská obranná agentura)
EU	Evropská unie
ISL	Informační systém logistiky
GPS	Globální polohový systém
Ktg	Kategorie
KVAČR	Koncepce výstavby Armády České republiky 2030
LW	Land Warrior (voják pěchoty)
MO	Ministerstvo obrany
NATO	The North Atlantic Treaty Organization (Severoatlantická aliance)
NATO STO	NATO Science and Technology Organization (Organizace NATO pro vědu a technologii)
NVMO	Normativní výnos Ministerstva obrany
NGŠ AČR	Náčelník Generálního štábu AČR
OTýlZ	Odbor týlového zabezpečení
USA	The United States of America (Spojené státy americké)
VSNO	Výstrojní střediska naturálního odívání
ZNGŠ-NŠ	Zástupce náčelníka Generálního štábu – náčelníka štábu

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 – Závěry hodnocení současného stavu AČR (MO ČR-KVAČR 2030, 2019) ... 23

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 – Komparace vybraných států (vlastní 2022) 26

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1 - Vyhodnocení otázky č. 1 (vlastní, 2022) 37
Graf 2 - Vyhodnocení otázky č. 2 (vlastní, 2022) 38
Graf 3 - Vyhodnocení otázky č. 3 (vlastní, 2022) 38
Graf 4 - Vyhodnocení otázky č. 4 (vlastní, 2022) 39
Graf 5 - Vyhodnocení otázky č. 5 (vlastní, 2022) 39
Graf 6 - Vyhodnocení otázky č. 6 (vlastní, 2022) 40
Graf 7 - Vyhodnocení otázky č. 7 (vlastní, 2022) 40
Graf 8 - Vyhodnocení otázky č. 8 (vlastní, 2022) 41
Graf 9 - Vyhodnocení otázky č. 9 (vlastní, 2022) 41
Graf 10 - Vyhodnocení otázky č. 10 (vlastní, 2022) 42
Graf 11 - Vyhodnocení otázky č. 11 (vlastní, 2022) 43
Graf 12 - Vyhodnocení otázky č. 12 (vlastní, 2022) 44
Graf 13 - Vyhodnocení otázky č. 13 (vlastní, 2022) 44
Graf 14 - Vyhodnocení otázky č. 14 (vlastní, 2022) 45
Graf 15 - Vyhodnocení otázky č. 15 (vlastní, 2022) 45
Graf 16 - Vyhodnocení otázky č. 16 (vlastní, 2022) 46
Graf 17 - Vyhodnocení otázky č. 17 (vlastní, 2022) 46

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P I: Základní výstrojní norma 1-1

Příloha P II: Dotazníkové šetření

PŘÍLOHA P I: ZÁKLADNÍ VÝSTROJNÍ NORMA 1-1

Základní výstrojní norma 1-1
Výstroj pro vojáky z povolání při povolání do služebního poměru

a) Základní výbava

Poř. čís.	Výstrojní součástka	Měřicí jednotka	Počet vydávaných výstrojních součástek	Směrná doba používání jedné výstrojní součástky v měsících	Pozn.
1	baret	kus	1	24	1, 2, 4
2	čepice 95 letní se zeleným potiskem	kus	1	12	1, 2
3	kukla-čepice khaki	kus	1	24	6
4	kukla-čepice bílá	kus	1	36	
5	klobouk 95 letní se zeleným potiskem	kus	1	24	1, 2, 7
6	kabát 95	kus	1	48	1, 8
7	blůza maskovacího oděvu do nepříznivého počasí	kus	1	24	1, 7
8	blůza 95	kus	1	12	1, 8
9	blůza 95 letní se zeleným potiskem	kus	1	12	1, 7
10	bunda TERMO	kus	1	24	1, 7
11	svetr 95	kus	1	36	1, 6, 8
12	blůza pod balistickou ochranu zelená	kus	2	12	7
13	kalhoty maskovacího oděvu do nepříznivého počasí	kus	1	24	7
14	kalhoty 95	kus	1	12	8
15	kalhoty 95 letní se zeleným potiskem	kus	1	12	7
16	boty polní do nepříznivého počasí	pár	1	24	
17	boty polní	pár	1	24	
18	nátělník zimní TERMO	kus	1	12	
19	nátělník lehký TERMO	kus	1	12	
20	nátělník khaki	kus	6	12	6
21	nátělník letní s krátkými rukávy	kus	6	12	6
22	spodky zimní TERMO	kus	1	12	
23	spodky lehké TERMO	kus	1	12	
24	ponožky zimní TERMO	pár	5	12	
25	ponožky TERMO	pár	6	12	
26	rukavice kožené zimní černé	pár	1	24	
27	rukavice taktické	pár	1	24	8
28	brýle sluneční	soupr.	1	24	
29	opasek bojový	kus	1	48	8
30	řemen 95	kus	1	24	8
31	stélky do bot polních	pár	2	12	
32	čepice 97 služební	kus	1	48	1, 2, 7

Poř. čís.	Výstrojní součástka	Měřicí jednotka	Počet vydávaných výstrojních součástek	Směrná doba používání jedné výstrojní součástky v měsících	Pozn.
33	čepice lodička	kus	1	24	1, 2, 7
34	plášť vycházkový	kus	1	48	1, 7
35	blůza 97	kus	1	24	1, 3, 7
36	košile s dlouhými rukávy	kus	1	12	7
37	košile s krátkými rukávy	kus	1	12	7
38	košile bílá	kus	1	48	7
39	kalhoty 97 služební	kus	2	24	7
40	polobotky černé	pár	1	12	7
41	polobotky černé perforované	pár	1	24	7
42	šála bílá	kus	1	48	7
43	vložka do pláště vycházkového	kus	1	48	7
44	vázanka vycházková	kus	2	12	6, 7
45	ponožky 97	pár	6	12	7
46	podbradník zlatový nebo stříbřitý	kus	1	48	7
47	náramenníky malé	pár	3	60	1, 6, 7
48	jmenovka stříbřitá	kus	2	48	7
49	spona stříbřitá k vázance	kus	1	48	7
50	šňůra vycházková	kus	1	60	7
51	řemen do kalhot	kus	1	24	7
52	čepice pracovního obleku	kus	1	24	2
53	blůza pracovního obleku	kus	1	24	1, 8
54	kalhoty pracovního obleku	kus	1	24	8
55	bunda tepláková	kus	1	24	
56	tričko sportovní s krátkými rukávy	kus	1	12	
57	kalhoty teplákové dlouhé	kus	1	24	
58	kalhoty teplákové krátké	kus	1	24	
59	ponožky sportovní	pár	2	12	
60	obuv sportovní	pár	1	24	
61	vak na výstroj	kus	1	48	8
62	pytel na prádlo	kus	2	60	8
63	láhev polní	soupr.	1	48	
64	ručník	kus	2	24	MU 4.2
65	utěrka	kus	2	24	MU 4.2
66	nádobí jídelní	soupr.	1	72	MU 1.0
67	příbor jídelní	soupr.	1	48	MU 1.0

Poř. čís.	Výstrojní součástka	Měřicí jednotka	Počet vydávaných výstrojních součástek	Směrná doba používání jedné výstrojní součástky v měsících	Pozn.
68	prostředek na údržbu obuvi	kus	1	12	9, MU 2.3
69	kartáč na boty	kus	1	48	MU 4.2
70	kartáč na šaty	kus	1	48	MU 4.2

PŘÍLOHA P II: DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ

1. Vaše pohlaví je:

Nápověda k otázce: Vyberte jednu odpověď

a) Mužské

b) Ženské

2. Kolik vám je let?

Nápověda k otázce: Vyberte jednu odpověď

a) 18 - 25 let

b) 26 - 35 let

c) 26 - 45 let

d) 46 - 50 let

e) 51 a více let

3. Vojákem/vojákyní jste:

Nápověda k otázce: Vyberte jednu odpověď

a) 0 - 5 let

b) 6 - 10 let

c) 11 - 15 let

d) 16 - 20 let

e) 21 a více let

4. Vaše hodnost je v hodnostním sboru:

a) Mužstvo

b) Poddůstojník

c) Rotmistr

d) Praporčík

e) Důstojník

f) Generál

5. Vaši náplň práce vykonáváte:

Nápověda k otázce: Vyberte jednu odpověď

a) Převážně v kanceláři u stolu

b) Převážně v interiéru

c) Převážně v exteriéru

d) Jinde

6. Který stejnokroj nosíte v zaměstnání nejčastěji?

Nápověda k otázce: Vyberte jednu odpověď

a) Stejnokroj 95 (maskáče)

b) Služební stejnokroj 97

c) Jiný

7. Myslíte si, že výstroj v AČR je:

Nápověda k otázce: Vyberte jednu nebo více odpovědí

a) Moderní

b) Funkční

c) Praktická

d) Dostačující

e) Zastaralá

f) Nepraktická

g) Nedostačující

8. Vaše celková spokojenost s výstrojí v AČR:

Nápověda k otázce: Čím více hvězdiček, tím větší spokojenost.

☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆

9. Váš názor na vámi vyfasovanou výstroj je:

Nápověda k otázce: Vyberte jednu odpověď, a pokud jste nespokojen, uveďte s čím konkrétně přepisem kolonky

a) Jsem se vším spokojen

b) Jsem spíše spokojen

c) Jsem spíše nespokojen

d) Jsem nespokojen s…

10. Jaká konkrétní součástka Vám chybí ve výstroji?

Nápověda k otázce: Pokud jich je více, klidně je vypište za sebou, ale v případě, že opravdu na nic nepřijdete, napište slovo NIC.

11. Jakou výstrojní součástku (i neoficiální) jste si koupil/a v civilním sektoru (armyshop, bazar,…)?

Nápověda k otázce: Název zakoupeného (i opakovaně kupovaného) napište do kolonky

a) Koupil/a jsem si …

b) Nikdy jsem si nic za své peníze nekoupil/a.

12. Vyberte ve výstroji AČR položku/y, která/é by zasluhovala/y nejvíce upgrade (novější verzi).

Nápověda k otázce: Uveďte konkrétní součástku/y výstroje AČR, pokud skutečně nevíte, napište NEVÍM.

…

13. Jak jste spokojen/a se stejnokrojem 95?

Nápověda k otázce: Svou spokojenost vyjádřete posunutím na daný bod.

-3 -2 -1 0 1 2 3

Velmi nespokojen Velmi spokojen

14. Obuv, kterou nosíte nejčastěji ke stejnokroji 95 máte z … ?:

Nápověda k otázce: Vyberte jednu odpověď

AČR - VSNO (výdejna součástek naturálního odívání) Civilní sektor

15. Batoh, který používám ve službě je:

Nápověda k otázce: Vyberte jednu odpověď

a) Oficiální výstrojní součástka AČR, obdržel/a jsem ho VSNO (výdejna součástek naturálního odívání)

b) Zakoupený v civilním sektoru

c) Nemám batoh

16. Jak jste spokojen/a s maskovacím oděvem ECWCS (Extended Cold Weather System)?

Nápověda k otázce: Svou spokojenost vyjádřete posunutím na daný bod.

-3 -2 -1 0 1 2 3

Velmi nespokojen Velmi spokojen

17. Vaše celková spokojenost s výstrojním systémem AČR (nárok na obměnu součástek, nákup v VSNO,…).

Nápověda k otázce: Čím více hvězdiček, tím větší spokojenost.

☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆